

Előfizetési díj:

Égész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
— Megállapodás szerint. —
Nyilatkozatokként: K.
Kéziratokat
nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

A vármegye.

Restauráció lesz holnap. Felelevenednek egy napra a vármegye ősi tradíciói; népes és hangos lesz a vármegyeház. A törvényhatósági bizottság megválasztja hat évre tisztségviselőt s a hangos nap után következik a hivatalok csendes munkája.

Hosszu évszázadokra tekinthet vissza a vármegye. Viharos időket élt át, ostromokat vert vissza s mind e mai napig a nemzeti ügy előharcosa, az alkotmány bástyája maradt. Talán éppen arisztokratikus szelleme, vagy konzervativizmusa, amely tulajdonságait a demokrácia és liberáliszmus nevében annyiszor ostromoltuk, volt az az eleven erő, amely fentartotta és értékes intézménnyé tette. Talán a rendi élet hagyományai adtak neki hosszú életet és az életre kiható hatalmat. Végző eredményében s a nemzeti ügy szempontjából mindegy, akár ósdiak, akár a demokráciával ellentétesnek tartjuk a vármegyét: az bizonyos, hogy a nemzet fenmaradásának ez volt az alapja a török hódoltság alatt s a felvilágosodott reakció korában.

Lehet vitatkozni afelett, hogy a vármegye mai szervezete nem korszerű s nem felel meg a közigazgatás feladatainak; de vitán felül álló igazság, hogy a vármegyére a nemzetnek a közigazgatási szempontok-

nál is fontosabb célokból szüksége van. Cifra ruháért nem áldozhatjuk fel a kenyéret s papiros várakért nem hagyjuk el a védelmet nyújtó ősi házat.

A vármegyét rendszeren két szempontból támadják. A centralizáció hívei az általános igazgatás szempontjából emelnek ellene vádat; a demokraták pedig az osztályuralom tultengése s a nepotizmus miatt ítélik el.

Mindegyiknek van érve. Tagadhatatlan, hogy a vármegye, mint közigazgatási szervezet nem tökéletes; bizonyos az is, hogy az önkormányzat sokszor osztályuralomra vezet. De a történelem viszont azt bizonyítja, hogy a vármegye volt az a mentevár, amelybe a nemzet nagy veszedelem idején behúzódott. Ezen a váron belül élte túl a nemzetfenntartó elem a nagy pusztulásokat s az a közélet, amely a vármegyékben kifejlődött, még a török hódoltság alatt is mozgott s a hazafiság lángja még akkor is pislogott, amikor már-már úgy látszott, hogy elernyed a nemzet a minden erejét kimerítő küzdelemben.

A régi vármegye rendi, tehát arisztokratikus intézmény volt. Ezt a vonását ma sem veszítette el. Az egész megyei szervezet a tekintélyek uralmán s a nobile officiumon épült.

Régen nobile officium volt a tisztségviselő pálya, amely később kenyérkeresetté vált ugyan, de a közügynek ingyen való szolgálata megmaradt a törvényhatósági bizottság tagjainak. Miután pedig ingyen szolgálatot csak az teljesíthet, akit nem foglal le teljesen a kenyérkereset gondja: a vármegye sorsának intézése természetesen azok kezébe került, akik vagyoni helyzetüknél s tekintélyüknél fogva különleges társadalmi pozíciót töltenek be. Támogatja őket a történelmi jog, a hagyományok kultusza. Ez teremtette meg a vármegyéknek jogaihoz való ragaszkodásában nyilvánuló konzervativizmusát, amely ma sokaknak kényelmetlen, de a nemzet küzdelmeinek sorsára döntő befolyású volt.

A vármegyét századokon keresztül az jellemezte, hogy a centralizációval szemben a rendi jogokat védelmezték. Nálunk pedig a centralizáció az osztrák császári hatalom tultengését, az ellenállás pedig a nemzet fenmaradásának szolgálatát jelentette. A vármegyék offensívája, a vis inertiae mindig ott kezdődött, ahol a császári hatalom a nemzet létalapját fenyegette.

A központosítás elleni küzdelem tartotta ébren a vármegyét, vagy ébresztette fel őket, amikor már majdnem kialvóban volt az energia.

Ila.

Dél idején az aratók abban hagyták a munkát. Egy rakásra ülnek a buzaöldet keresztüliszélő vasuti töltés mentén. Megtörlik az arcukat, az asszony meg is mosdik a patakban, aztán falatozni kezdenek. Beszéd csak hébe-hóba hangzik. Erre csak ebéd után kerül a sor, amikor már felenged a test s a napsugarak nem bódítanak.

Nyurga, hosszuhaju legény hever odébb a vasuti töltés tulsó oldalán, egy bokor alatt. — Hamarosan bekapja a kis szalonnát meg a nagy darab kenyeret, aztán a feje alá téve a két karját, mereven néz a felhőtlen kék égre. A többiekre nem is néz, szavukra nem ügyel. Nyugtalan fekete szemei belátévednek a levegő ég nagy messzeségébe. Mintha keresne valamit a titokzatos, óriási űrben, amely csupa melegség, csupa ragyogás. Soká fekszik így mozdulatlanul. Amazok odaát megették már a sovány ebédet s megindul a tereferé. A beszéd eleinte a nagy meleg körül forog. Aztán kiki rátér a maga bajára.

A magányos legény mögött megzördül a bokor. Egy leány jött. Csenevész, szűkmellű, alázatos teremtés, aminőket sokat találunk azon a vidéken, ahol igen dolgos a nép. Ennek a népnek alig van ifjúsága. Tíz esztendőskorában kezdi a dolgozást.

A sovány leánynak bánatos kék szemei voltak; élet ragyogott bennük, ahogy a legényre nézett.

Hirtelen lehajolt hozzá és a fülébe sugta:

— Mégis eljöttem.

A nyurga legény megrezsent s a leány felé fordította a fejét.

— Itt vagy Ila?

Ila leült a férfi mellé és megsimogatta hosszú, bozontos fekete haját.

— Nem félsz, hogy meglátnak?

— Nem bánom. Tegnap is elvert az anyám.

Most már nem bánok semmit.

A legény felült. Indulat remegett a hangjában.

— Megvert az anyád, — miattam!

— Nem baj, nem baj, — szólt Ila nevetve.

— Megtették ezt már sokszor. Mindent megbocsájtanának neked, csak azt nem, hogy a pap kiprédikált.

Ila aztán folytatta:

— Miért is prédikált ki téged a pap? Zsuppon hozták haza a Kukoricza Annát is, pedig uri dáma volt Pesten. A pap mégse vette a szájára. Csutakot, aki kocsis volt a pásztói uraságnál és lopott, tömlőben is ült Gyarmaton, azt is úgy hozták a zsandárok. Erről se prédikált a tisztelendő, de még ő adta az áldást rá, amikor a törvénybíró esett leányával összeadta. Csak téged bánt a főúr. Pepig te nem loptál, mégis

úgy hoztak . . . Ha loptál volna, az jobb lett volna.

— Én agitátor voltam, — szólt büszkén a legény. — Engem már Pesten ismertek. De ezt itt nem értik. Ez a nép nagyon buta.

— Hát mit csináljunk? — kérdezte szomorúan a leány.

S miután a legény nem felelt, ő maga felelt rá:

— Legjobb lenne innét elmenni.

— Nem lehet. Engem visszahoznak mindenhol. Itt kell maradni.

— Itt! — ismételte és öklével a földre csapott. Felállott. Hosszu teste, mint jegenyefa meredt ki a bokrok közül. Dacosan hordozta végig a szeméit a kalásztengeren és csikorgatta a fogait.

— Itt kell maradni, el kell pusztulni!

— Nem vagy éhes? — kezdte meg újból a leány a beszédet. Hoztam neked valamit, tette hozzá félénken.

Egy nagy darab kenyeret és paprikát vett elő a köténye alól.

— Nem kell, — szólt durván a legény. Már ettem.

— Hát akkor estére . . .

— Eh ne bánts!

Untatta ez a leány, aki mint a hú kutya ragaszkodott hozzá. Pedig az egész faluban csak

A vármegyei intézmény, habár lényegében mindig a nemzet s, ami a rendiség korában ezzel egyértelmű volt, a nemesség jogait képviselte a királyi hatalommal, a nemzeti aspirációkat a reakcióval s a hatalmi körök megosztását, vagyis az önkormányzati jogok védelmét a centralizációval szemben, az idők folytán nagy átalakításokon ment keresztül, amíg a várispánságtól a Nos Univeritas-ig, a comitatusig s a törvényhatósági bizottságig fejlődött. Voltak dicsőséges korszakai s voltak idők, amikor alig-alig élt az a közszellem, amely századokig fentartotta.

Az alábbiakban a vármegye történetéből mondunk el néhány jelentősebb mozzanatot.

* * *

Igaz, hogy a vármegyéről, mint ezredéves intézményről beszélünk s kétségtelen, hogy a megye a várispánságokból fejlődött. A vármegye, mint autonómia, mint rendi szervezet azonban tulajdonképpen csak a XVI. század elején kezd olyan tényezővé válni, amely az ország igazgatásában részt vesz s politikai tényezővé fejlődik.

1504-től kezdve választottak csak a vármegyék alispánt. Azelőtt az alispánokat az főispán nevezte ki. A vármegyei törvénykezés 1486-ban kezdődik, Mátyás király törvénye alapján. Még később lesz a megye követeket választó kerületté, mert előbb a nemesek valamennyien kötelezve voltak az országgyűlésen való megjelenésre, tehát követet választani nem volt szükség. Azután a vármegye katonai szempontból is jelentőséget nyert, mert a főurak bandériumaikat felosztván, embereiket a megye zászlója alá állították. És amikor egymást érték a beháborúk, amikor ugyszólván nem volt országos kormány, vagy ha volt is, idegen érdekek szolgáltatásban állott: a vármegyék teljesen önálló tényezőkké válnak, amelyek magukra hagyatva maguk végeznek mindent, szövetkeznek egymással közös védelemre s a beháborúk idejében mint valóságos hatalmak szerepelnek. A megye oly hatalommá vált, amelynek a területén lakó mágnás, nemes és paraszt egyaránt alá volt vetve. Ekkor joggal használhatta a büszke címet: Nos universitas dominorum, praelatorum, boronum, magnatum et nobilium.

A tizenyolcadik században a megyét önálló tartománynak tekintik s Bessenyei György azt mondja: Egy kis ország Respublica áll előttem, körülöttem, mely egy várnak megyéje. Amennyi

ez az egy lélek volt, aki hozzá huzott. A többiek kerültek, mert a zsandárok nagyon ügyeltek rá. Veszedelmes ember hírében állott. Ezt predikálta róla a pap is egy vasárnapon és a kupaktanács felirt a vármegyéhez, szabadítsa meg a községet ettől a veszedelmes legénytől. De nem lehetett, mert odaváló illetősége volt. A nemes vármegye leirt a községnek, hogy ne féljenek semmit, majd a csendőrök vigyáznak, hogy bajt ne csinálhasson. Mint kiverit kutya, úgy élt az agitátor a szülőfalujában. Eleinte próbálgatott úgy, ahogy Pesten tanult. Felállt a koresmaasztalra s azzal kezdte a beszédet, hogy az igazság nem a templomban lakik. Azért aztán lerántották, megverték és kidobták. Tizenöt esztendeig nem volt odahaza; nem ismerte a falunéjét. Aki házat akar bontani, ne a fundamentumán kezdje, hanem a tetején. Az agitátor fiatal éhen pusztult volna.

Ha ez a leány nincs, talán éhen pusztult volna. Mert dolgozni nem szeretett s nem is adtak neki szivesen munkát. Csak ha nagy szükség volt a dolgos kézre, mint most aratás idején. Ila lopva hozta neki az ételt heteken keresztül s a legény szerelmmel fizetett neki. El is akarta venni, de Ila özvegy anyja hallani sem akart róla.

A penészvirág megérezte a legény gondolatait. Mindig tudta, hogy ő senkije szeretőjének és csak a nyomoruság köti hozzá. Titokban örült is, ha bántották, mert annál inkább rá volt szorulva.

vármegyében fekszik a nemzet, annyi egymástól független tartományt és ítélőszéket formál.

Ekkor volt a vármegye leghatalmasabb. A tizenyolcadik században jelentősége már alább szállott. A török kiveretése után egy urnak hódolt az ország. A mohácsi vész óta a Habsburg ház által folytatott munka, amely Magyarország teljes elnyomására irányult, új formában folytatódott. Elkezdődött a bürokratikus központosítás. A megye 1715-ben megszűnt katonai tényező lenni s tisztán polgári hatósággá válik; az alispán megszűnt a megyei hadak vezére lenni s a polgári tisztikar fejévé alakul át.

Ettől az időtől kezdve II. József koráig a vármegyei élet összezsugorodik. A megyék alig foglalkoznak politikai kérdésekkel. Az országgyűlési követeknek adott utasítások is ugyszólván formulákká válnak, amelyek esetről esetre felsorolják a gravámeneket és postulátumokat s ezzel megelégedtek a vármegyék.

II. József alatt azonban a rendi jogok megsértése felébresztette a vármegyéket. Az alkotmányon esett sérelmek, a nemzet ősi jogainak lábbal tiprása nagy izgalmakat szült, amelyek ismét felébresztették a régi közszellemet. Az élet azonban ismét elcsitult s csak akkor lobogott fel újra a láng, amikor a nemzeti öntudat erőteljesebben tört előre. 1822-ben találjuk meg az élénkebb megyei élet nyomait, amely azután folytonosan fejlődött 1848-ig.

A szabadságharc leveretése után természetesen nem lehetett megyei életről beszélni. 1861-ben süttött ki újra a nap s véglegesen 1867-ben helyezték vissza a vármegyék régi jogaikba. Ekkor azonban már nagy volt a hajlandóság arra nézve, hogy a vármegyéket pusztán a helyi igazgatás szervévé devalválják, aminek első következménye volt az igazságszolgáltatásnak a köz-igazgatástól való elválasztása.

A nyolcvanas évek végén már korszerűtlen, elavult intézménynek tekintették a vármegyét, amely aristokratikus hagyományával ellentétben áll a társadalommal s partikularizmusával nem egyeztethető össze a parlamentáris államforma s a felelősségen nyugvó kormányzati rendszer.

Ez a felfogás vonta maga után az önkormányzati jogok megnyirbálását, ez szülte a közigazgatás államosításának sürgetését, ez zúdította a vármegyére a rendeletek özönét, amelyeket a kormányok az állami érdekekkel, a felügyeleti joggal, szóval mindig a centralizációval indokoltak. Legtekintélyesebb államférfiaink az államosítás híveinek vallották magukat s az államosítás elvét az ugynevezett Lex Szapariana törvénybe is iktatta. A sajtó ostromozta az osztályuralmat és a nepotizmust, a nehézkés és felületes közigazgatást, a vármegyéket a protekciói és panamázás fészkeinek nevezte a külföldi példák után indulók nagy serege. Országgyűlésen, kated-

Hidegen, dacosan állt ott az agitátor. Nem is érezte, hogy fedetlen fejére tűz a forró nap. Elmélyedt kusza gondolataiban. A szokatlan munkától hólyagossá vált kezével izzadó mellét törölgette.

Ila guggolt és nézte a hideg, kemény, szomorú arcot. Hasztalan kereste a legény tekintetét, az a messzeségben kalandozott. S lassan felállott a leány, belekapaszkodott a legény karjába. — Szoritotta, amint csak tudta és elváltozott arccal sutogta:

— Én szegyenben vagyok.

Most megrendült a föld, mintha valami haragvó istenség rázna. Zugva, csattogva robogott el előttük a gyorsvonat. Ablakain boszorkánytáncot jártak a napsugarak s a két ember szédülve, reszkette nézte a borzasztó jelenséget. Egy pillanatra úgy érezték, mintha ott feküdnének a sineken és szilaj robogással vágatna feléjük a szörnyű vasparipa. — Ahogy ott álltak s a gyorsvonat már messze járt, még mindig rettegve néztek egymásra. Mégis rettentő halál lehet ez?

Vége Ila feje aláhanyatlott az agitátor mellére.

— János, én este hozzád jövök.

— Hát gyere, — szólt szeliden a legény.

— Éa nem megyek el többet.

— Hát maradj.

Az agitátor a leány fejére tette a kezét és

rán, sajtóban egyaránt huzzák a vármegye felett a lélekharangot.

Közbejött azonban egy vihar, amely újból felébresztette az alvó energiát. A nemzeti ellenállás meggyőzte az országot arról, hogy a vármegyékben rejlt eleven erőre a nemzetnek szüksége van. A centralizáció elhallgatott, a lex Szapariana hívei hűséget esküdtek a vármegyének, amelynek új korszaka kezdődik. A hagyományok által alkotott keretet meg fogja tölteni a nemzet korszerű tartalommal s százados intézmény tovább teljesíti köteletségét.

* * *

(A vármegyék tisztviselői.) Nem megyünk vissza arra az időre, amikor a várispánok parancsoltak váraik megyéjén. Kezdjük a főispánoknál, akik a várispánok utódai lettek.

A megye élén a főispán állott, aki a királyt képviselte. A főispán mindig a legfőbb nemesség tagja, rendszeren nagybirtokos főúr volt. Nagy hatalom volt a kezében ugyszólván tőle függött a vármegye sorsa. Ha tudniillik törődött valamit a vármegye sorsával.

A főispán rendszeren nem tartózkodott a vármegyében. A XVI. XVII. században több vármegyében előfordult, hogy tíz évig sem látták a főispánt, aki vagy a harotéren küzdött, vagy az udvarnál viselt magasabb tisztségeket.

A távollevő főispán saját emberei közül alispánt — vice comest — nevezett ki, aki a főispán jogait gyakorolta. Az alispán rövid idő alatt azután a megye első tisztviselőjévé s amikor később a vármegye választotta, a vármegye képviselőjévé is vált. Tekintélyét emelte az, hogy rendszerint előkelő nagybirtokos nemes volt. A főispán állása pedig hovatovább tisztán képviseleti lett s nem volt az igazgatás cselekvő tényezője.

Igaz, hogy az 1723 évi 56-ik törvényeikk a főispánokat vármegyéjükben való tartózkodásra kötelezte, de a törvénynek az az intézkedése, hogy azok a főispánok, akik az ország vagy a király szolgáltatásban másutt vannak elfoglalva, a vármegyében való lakás alól fel vannak mentve, a kibuvót mindig nyitva hagyta.

A főispánok tehát a megyék igazgatásába nem folytak be s a nemesség maga intézte a vármegye sorsát.

A tisztikar szervezete nem nyugodott országos törvényeken. Csak az alispán, szolgabíró és esküdt voltak a régi törvényes közegek, a többi az élet szükségletei hozták létre s a megyei tisztikar ugyszólván önmagából fejlődik.

Állandó jegyző még a tizenhetedik században sem volt; csak bizonyos alkalmakra fogadott egyének végzik a jegyzői teendőket, vagy több vármegye együtt tartott jegyzőt, aki egyik megyéből a másikba járt a közgyűlésekre. A tizenyolcadik században a jegyző már a megyei tisztikar tagja s néhol már aljegyzők is fungáltak.

hosszan nézte a sovány, kipirult arcot, amelyen nem volt semmi látni való.

— Majd csak megleszünk valahogy, — mondta aztán sóhajtva.

Az emberek odaát már cihelődtek. Tülszhang bődült, jelezvén a pihenő idő elmulását. — Megindult a leány, de visszafordult. A könnyein keresztül mosolygott.

— Aztán majd kibékülhetsz a pappal is. Meggyónsz neki. Akkor rendbe jöhet minden.

Az agitátor indulatosan kapta föl a fejét, de ahogy a mosolygó, könnyező, alázatos penész virágra nézett, a kék szemekbe, amikben szerelmes tűz ragyogott, a vézna testre, amely az anyaság titkát rejtegette, megenyhült.

Napkelet felé fordult és ahogy belebámult a forró, ragyogó messzeségbe, gyötrelmekben uszó lelkét elfogta a káprázat. A messze kéklő hegyek orma fölött aranyos sugárözönben, piros fényhullámok között ott ringott az elveszített tündérváros. — Száz torony, füstökádó kémény meredt a levegőbe, az utcákon ember-ember hátán. Vonul a nép piros lobogó alatt és harsog a munkás induló eget-földet betöltő dala. Üvölt, kavarog az emberek örvénye, mintha el akarná nyelni a világot . . .

Erdősi Dezső.

Az alszolgabírák, az ügyész, a pénztárnok csak a tizennyolcadik század elején, az orvosok, a mérnökök, a számvevők pedig csak Mária Terézia alatt válnak a vármegyei szervezet tagjaivá.

A tisztviselők fizetése Mária Terézia uralodása alatt jelentékenyen emelkedett, és pedig a főispáné 800 forintról 1500-ra, az első alispáné 300-ról 600-ra, a második alispáné 100-ról 300-ra, a főjegyzőé 210-ről 500-ra, az első aljegyzőé 80-ról 250-re, a szolgabíróé 85-ről 300-ra, az orvosé 80-ról 40-re. De ezek a számok sájnban vagyis váltócsúdlában értendők. Pongóben pedig kitesz a főispán fizetése 600, az első alispáné 240, a második alispáné 120, a főjegyzőé 200, az első aljegyzőé 100, a szolgabíróé 120, az orvosé 160 forintokat. Amely összegek, akár milyen nagy volt is akkor a pénznek értéke, nem nevezhetők fizetéseknek.

Voltak a tisztikarnak tagjai, akik az ugynevezett salaríátusok közé tartoztak s bizonyos hivatalos eseklményekért díjakat kaptak. Ilyenek voltak a jegyzők, az esküdtek, később az írnokok. A főtisztviselők azonban igazán ingyen szolgálták a vármegyét. Akadtak néhol olyanok is, akik meggazdagodtak a hivatalból, de ez ritka kivétel volt s inkább csak a tizennyolcadik század végén s a tizenkilencedik elején fordult elő

* * *

(Közgyűlés. Tisztújítás. Vármegyeház.) A vármegye aristokratikus intézmény s szervezete a tekintélyen alapult. Az universitas-nak tagja volt ugyan minden nemes ember, de az ügyek intézésében nem mindegyik nemes vett részt. Az armalisták s kisebb nemesek képviselték a tömeget, amelyben: vota non numerantur sed ponderantur.

A vármegyének voltak közgyűlései, a generalis congregatio, és kisgyűlései. A közgyűlések már a nemesség nagyobb számban vonult fel, míg a kisgyűléseken csak a tekintélyes birtokosok jelennek meg. Sok helyen az utazás nehézségei miatt nagyon kevés nemes ur járt a gyűlésekre. De nagyobb tömeget nem is lehetett volna elhelyezni, hiszen a vármegyéknek rendes székházai sem voltak. Vármegyeházak építését csak 1723-ban rendeli el a törvény. Addig felváltva a vármegye különböző helyein tartották a gyűléseket. Amikor azután Mária Terézia uralodása alatt a karok és rendek a vármegye valamelyik városába házat építettek, ezzel felavatták azt a várost székvárosná.

Zalaegerszeg is annak köszönheti székváros jellegét, hogy itt építettek először egy szalmával fedett színt, amelyben a generalis gyűlések tartottak.

Természetesen már rég időtől fogva a tisztújító széknek voltak a legnépesebbek, mert a megyék ragaszkodtak a tisztviselők választásához. Ez a rendi társadalomnak érthető vonása s nemesek nálunk találhatók meg. A francia nemesség is zugolódott XIV. Lajos ellen azért, hogy polgári származású minisztereket nevezett ki. Magyarországon is ellenszenves volt minden a királytól függő hatóság s a nemesség attól is tartott, hogy a kinevezett egyén vele nem lévén szolidáris, a nemesség érdekeit nem fogná megbízhatóan szolgálni. Ezért a restaurációt el nem engedte.

A választás századokon keresztül három évenként történt. Megesett azonban, hogy a főispán távolléte miatt nem lehetett megtartani a tisztújítást s a tisztviselők a mandátum lejártá után sem akarták elhagyni a hivatalt. Gróf Dessewffy 1824-ben arról panaszkodik, hogy a tisztviselők a minden 3-ik esztendőben való tisztújítást megakarják akadályozni.

Hogyan folyt le a régi vármegyében a tisztújítás, azt hagyományokból tudjuk. Rengeteg korteskedés előzte meg és sokszor verekedés követte a választást.

Kijelölő bizottság, pályázati kérvény, kvalifikáció ismeretlenek voltak. Valaki elküldte magát, hogy ki a vivát, hívei utána kiáltottak, az ellenfél más nevet hangoztatott s a szavazás sokszor fokossal történt. A szavazatokat sokszor nem lehetett megolvasni. Amelyik fél a jelöltjét bele tudta nyomni az alispáni székbe, amelyik a másikat kiverte a vármegyeházából, az lett a győztes. Legalább így mesélik. Valószínű azonban, hogy több komolysággal esett meg a választás, mint ahogy öreganyáink elmesélték s posták leírták.

Vármegyei közgyűlés.

Mindenki azt hitte, hogy a decemberi rendes közgyűlés néptelen lesz. A tárgysorozat nem ígért nagyobb érdeklődést. A tisztújítás 16-ikára van kitűzve, amelyen pedig minden bizottsági tag szeret részt venni. Jogos volt tehát a feltevés, hogy a rendes közgyűlésre kevesen jönnek be. Inkább a tisztújításra tartják fenn az utazást.

A közigazgatási bizottsági tagok választása, valamint a jelölő értekezlet mégis elég sok bizottsági tagot gyűjtött össze úgy, hogy közel kétszázan voltak a nagyteremben.

Egy héttel ezelőtt híre futott, hogy a néppárt szervezkedik s a közigazgatási bizottságban két helyet igényel. Zalaegerszegen értekezlet is volt, amelyen Legáth Kálmán zalaegerszegi apátlébanost és Sebestyén Lajos kir. tanácsos, nagykanizsai ügyvédet jelölték a közigazgatási bizottságba. Gyorsan elterjedt a híre annak, hogy Bosnyák Géza és Filipics Lajos helyét akarja a néppárt elfoglalni, ami azonban — amint a következők mutatták — csak kombináció volt, mert a néppárti bizottsági tagok csak két jelöltjükre szavaztak, a többi kilépő tagokat a szavazó lapokról törölték. Tehát nem előre kijelölt közig. bizottsági tagok ellen szavaztak.

A szavazás eredménye az lett, hogy a kilépő öt tag: Bosnyák Géza, Filipics Lajos, Hertelendy Ferenc, Koller István és Vizlendvay Sándor tekintélyes többséggel újból megválasztottak. Bosnyák Géza és Filipics Lajos kapták a legtöbb szavazatot (138-at); Vizlendvay Sándor 136, Hertelendy Ferenc 135 és Koller István 116 szavazattal választották meg. Utánuk a legtöbb szavazat 24 volt.

A szavazás alatt a bizottsági tagok a tisztújítás esélyeit vitatták. Újabb kombinációk merültek fel a betöltendő főszolgabírói és szolgabírói állásokra vonatkozólag. Minden sarokban más álláspont jutott kifejezésre; minden járás a saját tisztviselőit protegálta. Sokan jöttek be a tapolecai járásból, hogy Szentmiklóssy Gyula jelölését támogassák. A letenyei járás azonban gyengén volt képviselve.

A választások annyi időt vettek igénybe, hogy a tárgysorozat legnagyobb része másnapra maradt.

A gyűlés lefolyásáról s a fontosabb határozatokról a következő részletes tudósítást adjuk.

Gróf Batthyány Pál főispán tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést s a jegyzőkönyv hitelesítésére Udvardy Ignác és Krosetz Gyula biz. tagokat kérte fel. Ezután megemlékezett a törvényhatósági bizottság egy munkás, tevékeny tagjának: Hertelendy Józsefnek elhunytáról s a főispán indítványára kimondta a közgyűlés, hogy Hertelendy József elhunytá felett érzett részvétét jegyzőkönyvében megörökíti.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után következtek a választások.

A közigazgatási bizottsági tagok megválasztván, újra megalakították: a vármegyei központi választmány, az állandó választmány, az igazoló választmány, az állandó bíráló választmány, a közegészségügyi bizottság, a vasúti

bizottság s bemutatott a legtöbb adót fizetők névjegyzékét.

Az állandó választmány tagjai lettek: tapolecai járásból: Glázer Sándor, Forstner Elek, Puttbeány Géza, Vastag János, Takács Jenő, Viriusz Vince, dr Segesdy Ferenc, Ley József, Nedeczky Jenő.

A sümegi járásból: Barcza László, dr Kalcic Iván, dr Bárdió Ferenc, Eitner Jenő, Eitner Zsigmond, dr Lukonich Gábor, dr Gyömöre Vince, Gyömöre Gáspár, Holub János, Darnay Kálmán, id. Tarányi Ferenc, ifj. dr Tarányi Ferenc.

A zalaszentgróti járásból: gr. Batthyány Ernő, gr. Batthyány József, Hayden Sándor, Körber János, Zathureczky Márton, id. Paál Viktor, Malatinszky Ferenc.

A keszthelyi járásból: Bogyay Máté, Bekk Sándor, dr Dezsényi Árpád, Szadeczky Géza, Kemény Andor, Lénárd Ernő, Oltay Guidó.

A kanizsai járásból: Dervarics Imre, Dervarics Ákos, dr Szekeres József, Vizlendvay Sándor, Mussett Ferenc.

Nagykanizsa városból: Faics Lajos, Elek Ernő, Hertelendy Béla, Benczik Ferenc, dr Plihal Viktor, dr Tripammer Rezső.

A paesai járásból: Szentmihályi Dezső, Botka János, Bakó Gyula, Bosnyák Géza, Tánzos Lajos, Koller István, Nunkovics Viimos, ifj. Thassy Imre.

A zalaegerszegi járásból: Baboss Ámin, Farkas Gábor, Eitner Sándor, Nagy László, Hány Dezső, Skublies Károly, Farkas József, Szűcs Dezső, Königmayer János, Schmidt István, id. Thassy Imre, Udvardy Ignác, Tőkésy Ernő.

Zalaegerszeg városból: Árvay Lajos, Boshán Gyula, Odor Géza, dr Kele Antal, Legáth Kálmán, Krosetz Gyula, dr Thassy Gábor, Fischer László, Hajik István, Csutor János, dr Gráner Adolf, dr Szigethy Elemér, dr Hány István, Gráner Géza.

A novai járásból: Stádel János, Deák Mihály, Udvardy Vince, Persay Gyula, ifj. Stádel János.

Az alsólendvai járásból: dr Berger Ignác, Hajós Mihály, Isoó Ferenc, Kiss Pál, dr Józsa Fábrián, Fuss Nándor, Strausz Flórián, Balázs Béla.

A letenyei járásból: Tóth János, Schmidt Emil, Csempez Kálmán, Dobrovics Milán.

A perlaki járásból: Hirschler Miksa, dr Tamás János, Sipos Károly, Habus Mihály.

A csáktornyai járásból: Molnár Elek, Vollák Rezső, Tóth István, Filipics Lajos, Czerkovicz Antal.

A központi választmány tagjaivá megválasztottak: tapolecai választó kerületből: Takács Jenő, dr Segesdy Ferenc, Glázer Sándor, Vastag János.

Keszthelyi választó kerületből: Bogyay Máté, Malatinszky Ferenc, gr. Batthyány Ernő, gr. Batthyány József.

Szentgróti választó kerületből: dr Bárdió Ferenc, Eitner Zsigmond, Hayden Sándor, Barcza László.

Kanizsai választó kerületből: ifj. Thassy Imre, Sebestény Lajos, Koller István, Dervarics Ákos, Vizlendvay Sándor.

Letenyei választó kerületből: dr Csempez Kálmán, Sipos Károly.

Baksei választó kerületből: Babos Ámin, id. Thassy Imre.

Lendvai választó kerületből: Isoó Ferenc, Fitos Márton.

Csáktornyai választó kerületből: Molnár Elek, dr Tamás János, Filipics Lajos.

Zalaegerszegi választó kerületből: Skublies Károly, Boshán Gyula, Deák Mihály, Hajik István, Szigethy Elemér, Bosnyák Géza, Nagy

DROGERIA AZ ARANY KERESZTHEZ

Zalaegerszegen, az Arany Bárány átelében

A legolcsóbb beszerzési forrás gazdasági, háztartási, betegápolási, gyógyszeranyagok, pipere- és illatszerekben

A kitűnőnek bevált Gentry kávé-keverék kilója 3 korona 20 fillér.

László, Königmayer János, Háy Dezső, Szily Dezső.

Az igazoló választmány tagjai: Hajik István, Boschán Gyula, Skublics Imre, dr Szigethy Elemér, Csutor János, Fischer László, Krosetz István, Odor Géza és Udvardy Ignác.

Állandó bíráló választmány tagjai: Nagy László, Deák Mihály, Legáth Kálmán, Krosetz Gyula és Szily Dezső.

Közegészségügyi bizottság tagjai: Szücs Dezső, br. Puttheány Géza, Belus Lajos, Hettyey Endre, Virius Vince, Lénárd Ernő, Deák Mihály, Bogay Máté, Szentmihályi Dezső, Malatinszky Ferenc, Koller István, Dervarics Imre, Udvardy Ignác, Kaszter Sándor, Glazer Sándor, Eitner Zsigmond, dr Fábrián Zsigmond, Legáth Kálmán, dr Fischer Gyula, dr Szigethy Elemér, Nagy László, Gráner Géza, dr Berger Ignác, Hajós Mihály, Schmidt Emil, Molnár Elek, Fuss Nándor, Farkas Gábor.

A megyei nyugdíj választmány tagjai: Árvay Lajos, Königmayer János, Farkas József, dr Szigethy Elemér, Nagy László és Udvardy Ignác.

A községi jegyzői nyugdíj választmány tagjai: Árvay Lajos, dr Czinder István, Hajik István, Farkas József, Legáth Kálmán, Königmayer János, Udvardy Ignác, dr Szigethy Elemér, Nagy László és Krosetz Gyula.

A vármegyei vasúti bizottság. A tapolezai járásból: Hertelendy Ferenc, br. Puttheány Géza, Glazer Sándor, Ley János; — **a sümegi járásból:** Barcza László, Bogay János, Szücs Dezső, Eitner Zsigmond dr Gyömörey Vince; — **a szentgróti járásból:** gr. Batthyány Ernő, gr. Batthyány József, Malatinszky Ferenc, Berényi Jenő; — **a keszthelyi járásból:** Bogay Máté, Nagy István, dr Dezsényi Árpád; — **a nagykanizsai járásból:** Hertelendy Béla, Elek Ernő, Vécsey Zsigmond, Vizlendvay Sándor; — **a pacsai járásból:** Bosnyák Géza, Koller István, Bakó Gyula; — **a zalaegerszegi járásból:** dr Czinder István, Csutor János, Fischer László, Legáth Kálmán, Thassy Kristóf, Háy Dezső, Nagy László, dr Szigethy Elemér, Udvardy Ignác, Gráner Géza, Udvardy Vincze, Farkas József; — **a novai járásból:** Deák Mihály, Stádel János, Imreh Antal, Horváth Vince; — **az alsólendvai járásból:** Hajós Mihály, Isoó Ferenc, Fuss Nándor, Balázs Béla; — **a letenyei járásból:** dr Tamás János, hg. Szulkovszky Viktor, dr Csempez Kálmán; — **a perlaki járásból:** Pececz György, Hirschler Miksa, Verly Ernő, Lisziák Lajos; — **a csáktornyai járásból:** Molnár Elek, Tóth István, Filipics Lajos megválasztottak.

A Zalaegerszegen Udvardy Vince lemondása folytán megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helynek választás útján leendő betöltésére határnapul december hó 23-ika kitűzetett, választási elnökül Dr Szigethy Elemér, helyettes elnökül Udvardy Ignác kiküldettek.

A balatonfüredi járás felállítására vonatkozó belügyminiszeri rendelet, Maros-Torda vármegyének a nemzeti ellenállás lezajlása után tartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyve, Torontál vármegyének Dalmácia visszacsatolása iránt indított mozgalom tárgyában hozott határozata, Hunyadvármegyének a magyar építési ipar pártolása tárgyában hozott határozata, Debreczen városnak Thaly Kálmán 25 éves képviselői jubileuma alkalmával hozott határozata, Sárosvármegyének a vármegyei alkalmazottak illetményéről szóló törvény módosítása tárgyában a kormányhoz intézett felirata tudomásul vétettek s Csikvármegyének a takarmány kivétel eltöltésére iránt intézett felirata hasonló szellemű felirattal pártoltatott.

Az Országos Gyermekekvédő Liga választmányába Bosnyák Géza megválasztott.

A törvényhatósági bizottság felírt a kereskedelmi miniszterhez a Csáktornya — aligvári közút kiépítése és a Felsőszemenye-novakoveozi Mura szakasz szabályozása s az ottani komp-forgalom helyreállítása és állandósítása iránt.

A gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907 évi 45. tc. végrehajtása tárgyában tett alispáni jelentésre akként határozott a közgyűlés, hogy a községi előjárásoknak a gazda és cseléd közti ügyekben való bíraskodásra nem ad felhatalmazást.

A földművelési miniszter által a községi munkás- és napszamos segélyalapok támogatására adott 4000 K felosztott.

A koresma-, sörház- és pálinkamérés iparokról szóló szabályrendeletnek a zárórák megállapítására vonatkozó szakasza akként módosított, hogy a jelzett italmérési üzletek vasár és ünnepnapokon zárva tartassanak.

A községi és körjegyzői fizetés alapot a törvényhatósági bizottság létesítette.

A soproni kereskedelmi és iparkamrának a tűzoltóügyi újjászervezési iránti kérelme, Veszprémmegye alispánjának a tűzoltók baleset elleni biztosítására vonatkozó átirata s a zalamegyei tűzoltó szövetségnek a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosítása iránti kérvénye tanulmányozás végett az alispánnak kiadattak.

A zalaegerszegi, tapolezai, nagykanizsai, keszthelyi és csáktornyai főszolgabírói hivataloknak a központi távbeszélő hálózatba való bekapcsolása engedélyeztetett.

Czukester Lajos főjegyzőt a törvényhatósági bizottság teljes fizetésével nyugdíjazta, egyszerűen hosszú és mindig a vármegye javára irányuló szolgálataért, példás kötelességtudásáért jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki.

Németh Elek zalaegerszegi városi főjegyzőt a közgyűlés szintén nyugdíjazta.

A balatonfüredi Erzsébet szanatórium részére a közgyűlés 600 K segélyt szavazott meg.

Derzsimecz községnek a Ternava patakon levő hid építéséhez segély adományozása iránt előterjesztett kérelme elutasított.

Légrád község képviselőtestületének ingatlan bérbeadása tárgyában hozott határozata jóváhagyott, — Nagykanizsa város képviselőtestületének a katonatartási alapról előlegkép kiutalt kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata pótlás végett visszaküldetett.

A vármegyei szolgazemélyzet azon kérelmét, hogy feladása helyett kinevezessenek s tőlük a hivatalos eskü kivéssék, a közgyűlés elutasította.

Nagykanizsa város képviselő testületének azon határozata, mellyel az ujonan épülő házakat hat évig pótdómentességben részesíti, jóváhagyott.

Zalaegerszeg — Bazita — Gellőháza — Tárnok közt levő vicinális közutnak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvételét a törvényhatósági bizottság megtagadta.

A vármegye tulajdonát képező perlaki épületre vonatkozólag a közgyűlés úgy határozott, hogy a mintegy 3 hold kiterjedésű telket eladja s a befolyó összegből az emeletes épületet főszolgabírói és szolgabírói lakásokká, az udvari részt pedig hivatalos helyiséggé alakítja. A sümegi vármegyei épületből a járásbírói által használt részt 55.000 korona vételárért a közgyűlés az államnak felajánlja.

Az Alsópáhok — Keszthely — hévizi utra a közgyűlés a jövő évre ismét 3500 koronát szavazott meg.

Elrendelte a közgyűlés, hogy a főszolgabírák havonként egyszer, járásuk egy-egy községében tárgyalási napokat tartsanak.

Várhidy Lajos volt zalaegerszegi polgármester ügyében a közgyűlés úgy határozott, hogy a képviselőtestület határozatának azt a részét, amellyel Várhidy lemondását elfogadta, helyben hagyta, ellenben azt a részét, amellyel a végkielégítés megállapított, feloldotta, miután a hivatkozott orvosi bizonyítványok oly régi keletűek, hogy azok alapján a lemondott polgármester végkielégítési igénye meg nem állapítható.

Közigazgatási bizottság.

Zalavármegye közigazgatási bizottságának a hó 10-ikén tartott ülése elé terjesztett jelentéséből az alábbi adatokat közöljük.

Közegészségügy. A t. főorvos jelentette, hogy az időjárás általában száraz és meleg volt, csak a hónap végefelé jelentkeztek ködök.

Felnöttek közegészsége, úgy mint az előző hónapban, elég kedvező volt, amit a gyermekekre nézve elmondani nem lehet, mert a fertőző bántalmak közül több járványosan uralkodott úgy, hogy a vörheny miatti betegek száma újra emelkedőben van. Fertőző bántalmak közül előfordult: rousoló toroklob 31, hasihagymáz 50, kanyaró 63, vörheny 137, hökhurut 13, bárányhimlő 3 esetben.

Rendőri boncolás teljesített kétzer, melyeknél a halál legközelebbi okát egy esetben has-hártyalob, a másik esetben pedig szivszélhűdés okozta.

Hullaszemie volt 5 esetben; súlyos sértés be lett jelentve 9.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 4 egyén esett áldozatává, ezek közül 1 (Zsibarcz József 27 éves palini süketnéma) a vonat által elgázoltatott, 1 (Magay Kálmán 2 éves barabászegi) magát leforrázta, 1 (Horváth Gáspár 4 éves radamosi) a ló által agyon rugatott; 1 (Zadravecz István 59 éves murafüredi) a Mura folyóba esett és belefullt.

Élmekezőnek egy esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, amennyiben az illető az országos elmegyógyintézetbe elhelyeztetett.

Hét éven aluli koru elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 47. E miatt az elsőfokú hatóságok 18 elmarasztaló és 6 felmentő végzést hoztak. A többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások befejezést nem nyertek.

Járasorvosok 3 község megvizsgálásáról terjesztették be a megfelelő jegyzőkönyveket.

Népoktatás. A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy ezen időszakban terjesztette fel a miniszterhez a meg nem felelő saját házában vagy bérhelyiségben elhelyezett állami iskolákról oly cselekvő szerkesztett munkálat, hogy az 1908 és 1909 évi állami költségvetés keretében nyarandó beruházási hitelből ezen hiányok orvosoltassanak.

Ezen munkálat felőleli a helyi népszéki és járulmányi viszonyokon kívül a műszaki kivétel megközelítő tételt is.

Ezen időszakban teljesített a csáktornyai állami tanítóképző intézetben a régi és az új igazgató közt az átadás, illetve átvétel.

Kir. tanfelügyelő meglátogatta a tanítóképző intézet összes tanfolyamait s megvizsgálta tanulmányi, rendtartási szempontból az egész intézetet.

A közigazgatási bizottságtól nyert kiküldetéshez képest elnökölt a nagykanizsai községi kisdévodónó választáson.

Meglátogatta az ottani állami polgári fiú és polgári leányiskolákat, a községi iparostanonc iskola kezdő, haladó és végző rajzesportjait.

A nagykanizsai iparos tanonciskola növendékeinek száma immár 600-at közelít meg; ezek közül százhat meghaladó idegen ajku tanonc.

Sodronykeitéseket és mindennemű lakatosmunkákat csinos kivitelben készít

ZALAEGERSEGEN Miszory Béla.

Megtárgyalta a tovább szolgáló altisztek részére Nagykanizsán szervezett polgári iskolai tanfolyamnak mozzanatait.

Meglátogatta a zalaegerszegi állami fiú iskolát, a lakóvárosi vegyes iskolát, a központi és külső kisdudovodát.

Királyi segédtanfelügyelő meglátogatta a zalaegerszegi állami leányiskolát, a gazdasági ismétlő fiú és leányiskolát, az iparos tanonciskolát, kereskedelmi tanonciskolát, a zalatárnoki községi elemi iskolát s ugyanott előkészítette a szentkozmadombjai iskolai szervezés adatgyűjtését.

Pénzügy. A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint november hónap folyamán *egyes adóiban* befolyt 1.072.680 K 80 f, a múlt év november havában pedig 1.364.904 K 18 f. A múlt hónapban tehát 292.224 K 10 fillérrel kevesebb folyt be, mint 1906 év hasonló időszakában. 1907 évben november végéig 4.730.203 K 07 fillért, 1906 évben pedig 4.925.527 K 45 fillért fizettek be, a bevétel tehát 195.324 K 88 fillérrel csökkent.

A hátralék 2.269.102 K 58 f, amely a múlt évi hátraléknak s a folyó évi adónak 32,4%-a. **Hadmentességi díjban** 51.851 K 28 f folyt be. Az emelkedés a múlt évi bevételhez viszonyítva 18.504 K 75 f.

Bélyeg és jogilletékben befolyt a múlt hó folyamán 146.598 K, január—november hónapokban pedig 1.188.307 K 08 f. A bevétel november hó folyamán 28.709 K 85 fillérrel csökkent, míg 11 hónap alatt 502.828 K 61 fillérrel emelkedett.

Illeték egyenértékben a múlt hónapban 6211 koronát vettek be. A bevétel e tételeinél ugy a november havi, mint az egész évi bevételt tekintve jelentékenyen csökkent.

Fogyasztási és italadókban novemberben 284.888 K 61 f, január—november hónapokban 2.541.184 K 12 f folyt be. A bevétel a múlt évhez viszonyítva 98.926 K 28 fillérrel kevesebb.

Italmérségi illetékben 3232 K 26 fillért vettek be. A bevétel csakéval csökkentést tüntet fel.

Dohányjüvedelmében novemberben 203.409 K 51 fillért, január—november hónapokban 2.481.685 K 90 fillért fizettek be. A bevétel a múlt évhez viszonyítva 7191 K 53 fillérrel kevesebb.

Sójuvédelmében 63.662 K 85 f volt a bevétel. A tavalyihoz képest 47854 K 88 fillérrel több a bevétel.

Leírtak a múlt hónapban 51.597 K 13 f egyenes adót és 15.647 K 46 f hadmentességi díjat.

Fizetési hatástartást 18, ideiglenes házadó mentességet 152 esetben engedélyeztek.

Közutak. Az elmúlt hó második felében beállott ködös időjárás az utakra káros befolyással volt, miután nagyobb sárréteg képződött. Az utak állapota azonban egyes kisebb szakaszoktól eltekintve kielégítő.

Elemi események folytán keletkezett utrongálás nem fordult elő.

Az elmúlt hónapban a közutakon az alábbiakban felsorolt munkák voltak folyamatban, illetve végeztettek.

a) Az állami közutakon: A Székesfehérvár—grázi uton a 30, 41 és 59 számú átereszek javítottak; a pozsony—varasdi uton a 44. sz. fahíd javítottak.

b) A törvényhatósági közutakon: a Szentmihály—zalaistvándi uton 18 sz. áteres és 22 számú téglahíd javítottak, ugyanczen ut 19—21 km. szakaszán 2000 fm. árkolás és utpadka feltöltés végeztetett. A Keszthely—baki ut 15—200—15—350 szakaszának baloldalán a lejárt utrészt feltöltetett. — Az Alibánfa—szentmihályi uton 5 sz. fahíd javítása megkezdett. A gyulakeszi—balatonederesi ut 5—6 km. szakaszán a 7 sz. áteres helyett új betonszó helyezett el. Az Alsólendva—mártonhelyi ut 16—15 km. szakaszán 16 sz. áteres javítottak. Nemesnép—öriszentpéteri ut 11—11,7 km. szakaszán a 17 sz. áteres javítása befejeztetett. A Csesztreg—belatinezi ut 12—13 km. szakaszán levő 34 sz. áteres javítottak. A Csesztreg—ramocsai ut 1—2 km. szakaszán levő 4 számú áteres javítása megkezdett. Az alsólendvai vasúthoz vezető uton levő híd javítottak. A Zalabér—keszthelyi uton a 4 és 17 számú fahidak és a 23 számú téglááteresz javítottak. A Gyülevés—galamboki uton a 4, 66 és a 7 sz. fahíd és a 13 sz. téglahíd javítottak. Lesenczetomaj—uzsa—sümegei uton a 12 sz. áteres javítottak. A Keszthely—sümegei uton a 13 sz. áteres javítottak. A Zalabér—keszthelyi uton a 36 sz. áteres javítottak. A Bak—Nova—lentii uton

levő 35, 38, 40, 41, 44, 46 és 48 sz. hidak javítottak. A Csesztreg—szécsiszigeti uton levő 28 és 30 sz. hidak javítása befejeztetett. A Zalaegerszeg zalalövői uton a 15—16 km. szakaszán 30 számú híd és a 21, 34 és 41 számú átereszek javítottak. A Vorhota—nagylenyeli uton 4, 5, 9 és 11 számú hidak és átereszek javítottak. A Muraszerdahely—ráczkanizsai uton 18 számú fahíd javítása megkezdett. A Csáktornya—aligvári ut 20—21 km. szakaszán a 22 sz. faáteresz helyére beton áteres helyezett el. Zánkai 16 sz. kőhid javítottak.

Utrendőri kihágás e hó folyamán 4 esetben észleltetett. Az esetek az illetékes hatóságoknál bejelentettek.

Az átkelési szakaszokon ároktisztítási munkálatok, sárlehzás és kavics terítés végeztetett.

Közigazgatás. November hó első napjaiban a megye egyes részeiben a gazdák az elmaradt vetések végzésével voltak elfoglalva.

E hó időjárás tekintetében eléggé kedvezőnek volt mondható, amennyiben az elmaradt munkálatok végezhetőek voltak s az állatállomány a legelőre való járással, habár nem tápdus, mégis némi takarmányhoz juthatott.

A csapadék mennyiség e hóban szintén kevés volt, úgy hogy ily mérvű őszi és téli csapadék mellett téli nedvességre egyáltalán számítani nem lehet, mivel a csak kis mértékben a talajban raktározott nedvesség a legelső tavaszi széllel ki fog párologni a talajból.

A gazdasági igás erő novemberben részben még vetési munkálattal volt elfoglalva, azonban legnagyobb részt az őszi szántások és trágyázó munkálatokra lett felhasználva.

A vetések állása a megye egyes járásai szerint rendkívül változó. Leggazdagabbak a vetések az alsólendvai járásban, ahol a vetések tulajbosága ellen a gazdák kénytelenek voltak sásolással védekezni. Az általános helyzet Zalamegyében kielégítőnek mondható.

Az állatállomány még november hóban is a legelőkre lett bajtva, hogy a rendelkezésre álló kevés takarmánymennyiség felhasználása ezáltal is csökkentessék.

A teletetés a takarmányhiány miatt a gazdáknak sok gondot okoz. Nem egy gazdaságban az igás állomány csak kis mértékben lesz igénybe véve, hogy szűkebb takarmányozással a készletek megtakaríttassanak.

A takarmányszükséget igazolja az is, hogy november hóban már circa 40 vagon széna és takarmányszalma lett a gazdák részére idegenből szállítva.

Az állategészségügyi viszonyok november hóban kedvezők voltak, amennyiben járványos betegség nem lépett fel.

A gabona és takarmány árak e hóban részben tartották magukat, részben miként a búzánál is, emelkedő irányzatot mutattak.

A must és a borárak szintén változatlanul tartják magukat úgy, hogy a minőségre való tekintettel a közönséges asztali borok is 40—60 filléren értékesíttetnek.

Az állatvásárok forgalma e hóban elég élénk volt, azonban az eladások száma korlátoznak mondható.

Az állatárak, viszonyítva a múlt havi árakhoz, semmi javulást, sőt visszaesést mutatnak.

Az Amerikából visszafelé irányult kivándorlás eddig még hatását nem érezette.

A megye több részében tartott népies előadások és háziipari tanfolyamok részben célszerű gazdasági ismereteket juttatnak a kis gazdákhoz, részben hasznos és jövedelmező elfoglaltságot biztosítanak számukra. Így a tanfolyamok mint az előadások látogatottsága igen élénk s a gazdák közönség nagy figyelemmel vesz azokon részt.

Aktualitások.

(Tisztújítás.) Az utolsó hét végére úgy kialakult a helyzet, hogy immár majdnem teljes bizonyossággal lehet tudni a választás eredményét.

A járási értekezletek lezajlottak s a múlt héten Zalaegerszegen tartott jelölő értekezleten már megismerhetők az általános hangulatok.

A közgyűlés után a bizottsági tagok a vármegyeház kistermében értekezletre gyűltek össze. Nedecky Jenő elnököl, a jegyzői tisztet Dr Thassy Gábor látta el.

A járási értekezletek jegyzőkönyvei beérkez-

tek, ezek alapján akartak a megjelentek egyetemes közhangulatot teremteni.

A dolog nem ment simán. A központi állásoknál nem volt semmi nézeteltérés, de a tapolcai és letenyei főszolgabírói állások kavargást provokáltak.

Tudvalevőleg az előbbi központi értekezlet Szentmiklóssy Gyula tapolcai és Merkly Antal letenyei főszolgabírkat kihagyta a kandidációból. Az okot vármegyesszerte ismerik. A két főszolgabíró ellen az a vád, hogy behódoltak a királyi biztosnak, illetve az ellenállás alatt nem tanúsítottak a vármegye akaratának megfelelő magatartást.

A tapolcai járás bizottsági tagjai ennek dacára egyhangulag jelölték Szentmiklóssy Gyulát s Letenyén is volt értekezlet, amely szótöbbséggel Merkly mellett döntött. A tapolcai s a letenyei járásokból néhány bizottsági tag be is jött az értekezletre, hogy főszolgabírkat ügyét védelmezzék.

A tapolcai járási értekezlet jegyzőkönyvének felolvasása után kitört a vihar. A nagy többség engesztelhetetlen volt s Szentmiklóssy hívei nem tudtak érvényesülni. Különösen ellene szólt Szentmiklóssynak az a körülmény, hogy a legutóbbi hivatalvizsgálat alkalmával az alispán oly terhelő adatokat észlelt, amelyek fegyelmi vizsgálatra vezethetnek. Az értekezlet tehát Szentmiklóssyt végleg elejtette.

A letenyei főszolgabírói állásnál még nagyobb volt a zaj s az izgalom. Amint a jegyző Merkly Antal nevét említette, kitört az abeugolás. „Darabont, hazaáruló” — hangzott a teremben. Döngött az asztal s röpöködtek a haragos kifejezések. Merklyt néhány híve erősen védelmezte, azonban Dobrovics Milán orsz. képviselő és Kovács Sándor letenyei káplán felszólalásai után Merkly sorsa is meg volt peosétele. A felszólalók Merkly hazafiatlan magatartását hevesen támadták s követelték, hogy a járást mentse meg a hazafiatlan főszolgabírótól. Dobrovics Milán azt mondta, hogy csak az támogathatja Merklyt, aki nem igaz magyar.

Az értekezlet a letenyei főszolgabírói állásra Bogay György zalaegerszegi szolgabírót jelölte. A jelölés nagy lelkesedést keltett s Bogay megválasztása bizonyos.

Szóvá tették az értekezleten Szentmiklóssy Gyulának Koller István ellen kiadott körlevelét, amelyet egyébként megelőzőleg már külön is tárgyaltak és elítéltek. Koller István felolvasta a kir. ügyészség vádindítványát, annak igazolására, hogy Szentmiklóssyval szemben tanúsított magatartásának megvolt az alapja; egyazarsmind kijelentette, hogy kötelességének teljesítésében nem engedi magát terrorizálni.

* * *

(Párt politika a vármegyeházában.) Nem lehet eltagadni, hogy a közigazgatási bizottsági tagok választásába a pártpolitika egy kicsit mindig bejelátszik. Pedig a vármegyének ez az illustria testülete legkevésbé foglalkozik politikával. Hiszen megalkotásának is éppen az volt az indító oka, hogy az önkormányzatnak olyan szervét teremtsen meg, amely a politikai ellentétektől menten, tisztán önkormányzati, szoros értelemben vett helyi és szakszerű közigazgatási kérdésekkel foglalkozzék.

A közigazgatási bizottság ugyszólván szaktestülete a közigazgatásnak. Egy magasabb hivatalos fórum, amely nemcsak az önkormányzati jogokat gyakorolja, nemcsak a vármegye tekintélyét képviseli, hanem aktív igazgatási munkát végez. A politikai kérdések napról-napra változó, de a közigazgatási bizottság feladata mindig ugyanaz. Amíg a törvényhatósági bizottság tagjai az önkormányzati jogokat gyakorolják, a közigazgatási bizottság az önkormányzat kötelességeit teljesíti. A törvényhatósági bizottságban alakulhatnak pártok, uralhatják azt politikai kérdések, amelyek megítélésében és eldöntésében mindenki csak a lelkiismeretének felelős; addig a közigazgatási bizottságban nincs párt s az a politikai élet hullámverései között egy szilárd sziget, ahol az ügyek eldöntését minden politika felett álló törvény szabályozza; ahol a felelősség nemcsak lelkiismereti, hanem jogi is.

A vármegye szervezetének a törvényhatósági bizottság a tengelye, a közigazgatási bizottság a rudja, az alispán a kormányosa, a főispán a fékezője, a tisztikar a kereke, a jegyző a kerék-

szög meg a keréksin s hogy teljes legyen a jármű, tegyük még hozzá: a belügyminisztérium a kerékkötője. (Sokszor a sikon is megkötve a kerékeket.)

Miután a közigazgatási bizottság a vármegye szervezetében az irányító szerepet nyerte, az abba való bejutás a közbizalom különös jelének tekintendő. A közbizalom egyszersmind a pártok erejének mértéke is. Ezért — bár mindenki tisztában van azzal, hogy a közigazgatási bizottsági tagságra első sorban nem a pártállás kvalifikál — a választásokat részben itt is a politika irányítja. Talán nem azért, hogy az igazgatási kérdésekre is pártpolitikát vigyenek bele, hanem hogy demonstráltassék a párt ezeje és hatalma.

A múlt héten lezajlott választásnak is megvolt a politikai íze. A néppárt helyet követelt magának a közigazgatási bizottságban. Ez még senkit sem lepett meg. Hiszen minden párt érvényesülésére törekszik. A meglepő csak az volt a dologban, hogy a néppárt mennyire tulbeesüli az erejét. Bizonyos volt, hogy a győzelem reményével ebbe a küzdelembe nem mehet bele. És a vereség tényleg igazolta, hogy még számottevő kisebbséget sem tudott összehozni. Maga a néppárt bizonyította be azt, hogy politikája a vármegyében nem tudott gyökeret verni; maga adott fényes bizonyítékot arról, hogy Zalavármegye nem néppárti vármegye. Vannak prononcirozott néppárti kerületek, de nincs néppárti befolyás.

Ezt elárulni egy kis taktikai hiba volt, amely a függetlenségi tábornak használt.

Szakelőadások a kereskedelmi körben.

F. hó 11-én dr. László Pál ügyvéd, a kereskedelmi alkalmazottak körének elnöke tartott érdekes előadást a kereskedelmi körben. — Az előadásban az alkalmazottak majdnem teljes számban megjelentek. A cégvezetőkről és a kereskedelmi meghatalmazottakról beszélt az előadó elég érdekesen és elég népszerűen. Az ifjak szívesen hallgatták a tanulságos előadást, mert abból sok becses tudnivalóval gazdagították ismereteiket. A legközelebbi szakelőadás a közelgő nagy ünnepekre való tekintettel 1908 évi január 8-án lesz, amikor dr. Kardos Jenő fog szabad előadást tartani »az egészséges szocializmusról.«

A tél folyamán a szakelőadások egész sorozata fog következni. Felfogják ezek az előadások ölelni mindazokat a fontos szakismereteket, amelyek a leendő kereskedőség szellemi látókörét emelik, hivatására való rátermettségét fokozzák és amelyek lelke világot nemesítik.

Az előadások napja azért állapított meg a szerdai napban, mert akkor sem hetivásár, sem mulatság nem szokott tartatni. Szóval ezen a napon este szabad az alkalmazott és így mi sem zavarja őket abban, hogy ezeket a szellemük művelését előző előadásokat hallgassák.

Az eddig elhangzott két előadás arról győzött meg bennünket, hogy az ifjuság egy része ugyanakkor más szórakozásokban leli gyönyöreit és a főnökök jó része teljes közönnnyel viseltetik az előadások iránt.

Az ifjak nem is sejtik, hogy mekkora könnyelműséget követnek el akkor, amikor ezeken a ingyenes és tisztán egyes lelkes férfiak jóindulatából eredő előadásokon meg nem jelennek. Ezekre az előadandó szakismeretekre nekik nagy szükségük van. Valamint levegő nélkül életet el sem képzelhetünk és levegő nélkül minden élet sorvad, pusztul és megsemmisül: épen úgy szaktudás nélkül a kereskedő is csak tengődik a nagy versenyben, vergődik a napi küzdelemben, a nagy kenyérkereseti harcban és érvényesülés helyett elmerül, elbukik.

Az ifjak ne feledjék, hogy számba is alig jöhető elemi tudással lépték át az üzleti élet küszöbét. Evvel az elemi ismerettel nem fogják a magyar kereskedelmet előbbre vinni. Amikor azután a társadalom akar rajtuk segíteni, őket kiművelni, hézagos tudásukat pótolni, őket a tudatlanságból kiemelni és fontos közgazdasági hivatásukra képesíteni; akkor nekik erkölcsi kötelességük azt a kedvező kínálkozó alkalmat megragadni, amely őket elvezeti arra az egyedül helyes szociális utra, amelyen érvényesülni lehet, amely kereskedelmünk versenyképességéhez elvezet és amely az egészséges merkantil szellemet diadalra juttatni képes.

A főnökök is helyesen teszik, ha a minden-

napi kenyérért folytatott nehéz küzdelemben szakítani hetenként egy órát azoknak az ismereteknek a meghallgatására, amelyeknek hasznát vehetik, amelyek intelligenciájukat emelik és amelyeket esetleg bőségesen értékesíthetnek üzleti tevékenységük körében. Ha pedig a főnök urak a kereskedelmi szaktudásnak már amúgy is magas fokán állnak, akkor is fontos missiót teljesítenek a szakelőadásokon való megjelenésükkel; mert az ifjuság példájukat fogja követni és még szívesebben fogja szabad idejét szellemének kiművelésére szentelni.

Higyjék el a főnök urak, hogy nincs semmi lealázás abban, ha időközönként ismereteiket felújítják, kibővítik és haladnak a korrallal előre; hogy szaktudásuk emelése soha sem fogja őket üzleti gyakorlatukban zavarni, sőt sok esetben — meg fogja világítani sötét pillanataikban a követendő célhoz elvezető egyenes utat.

A január dr. Kardos Jenő »Az egészséges szocializmusról«, 15-én Lázár Gyula felső kereskedelmi iskolai tanár »Az élelmiszerekről«, 22-én Liliás Márton felső kereskedelmi iskolai tanár »A világ legnagyobb hatalmáról« és 29-én Balás Márton felső kereskedelmi iskolai tanár »Aesthetika a kereskedelemben.«

B.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Az elkapottak.

— Nagyságos Asszonyom!

Nem is képzeli, milyen jó témát adott akkor, mikor utoljára lévő együtt egy társaságban, azt mondta nekem, hogy sokat megengedek magamnak a nőkkel szemben és hogy el vagyok kapatva.

Hamarosan akkor azt feleltem rá, hogy tökéletesen igaza van, de annak, hogy úgy én, mint a többi társaságban megforduló fiatal ember, a szerénység határait túl lépve, olyanokat megenged magának hölgyekkel szemben, a melyek már a konfidenciával határosak, egyenesen a hölgyek az okai.

Akkor megdicsért, hogy magamat sem veszem ki, és mindjárt ki is jelentette, hogy nálam csak kivételes alkalom az, ha túllépek még a bizalmasság határait is.

Öszinte nyilatkozatomra kapott ezen igaz válasz hatása alatt magamban elgondolkozva, engedje meg, hogy ezt a felvetett kérdést tovább fejtegyem. Higyje el, hogy egyedül az önkiránti tiszteletből teszem, mert sajnos kellett tapasztalnom, hogy a fiatal urak olyanok ragadtatják sokszor magukat társalgás közben, mely tényük vagy beszédjük a legelemibb udvariasság szabályainak tudatos mellőzésével, nemcsak hogy sértő, de nagyon sokszor lealacsonyító a hölgyekre nézve. És ezt az elharapódzott rossz szokást túl engedékeny és mindent elnéző jószágos természetükkel önk terjesztik hölgyeim.

Az egerszegi fiatal emberek két csoportba onthatók. Az egyik jár, a másik nem jár társaságba. És a nem járók csoportjában a létszám sokkal nagyobb.

Már most úgy áll a dolog, hogy ez a pár fiatal ember, a ki jár, — otthonos és hivatalos minden társaságban, a mely társaságok esetleg nem is jönnek össze egymással. Nagyon természetes, hogy a hölgyek velük született előzékenysége azon iparkodik, hogy a fiatal ember számára kellemesebbé tegye az ő társaságukat. A fiatal ur ilyenkor már tudja Isten mit képzel magáról, kivált ha megcsik vele, hogy egy estére sokszor három helyre is hivatalos.

Az egerszegi társaságokban pedig — tartom érte a fejem, hadd verjék be — erősen divik a távollevőknek, rendszeren nem előnyös és sokszor beképzelt rossz oldaláról való letárgyalása. A fiatal ur hallja, bele szól ő is, és olyanokat tud meg arról a hölgyről, a kivel tegnap volt együtt, hogy mikor legközelebb összejön vele, egész más hangon mer már vele beszélgetni. És ha ez így megy végig, úgy hogy mire a társaságokban a körforgást megosinálta, nincs olyan hölgy ismerőse, a kiről egy másik hölgy révén valami intímabb dolgot meg ne tudott volna. Lehet akkor aztán abban a fiatal emberben a megtestesült lovagi szellem kifejlődve, lehetetlen, hogy hébe-hóba el ne tévessze a köteles tiszteletet. Most került színre „Bernstein színműve“ „A kerülő ut“, abban van egy remek mondás:

az asszonyok olyan kegyetlenek egymás iránt, hogy megérdemlik a férfiak sok gazságát!

De mondjuk, hogy a fiatal ember sohse téveszti szem elől, hogy nővel van dolga. A társaságban aztán olyan alakokkal kell együtt lennie, kiknek semmi más képzettségük és ismeretkörük nincs, minthogy szülei itt élnek, ő maga itt született és Magyarország és kaposolt részeinek összes szabóit becsapva, mindig választékosan ruházkodva, jól kivastalt nadrágban járnak. A jellemet mélyen kompromittáló stiklijek körszájon forognak, de az alakok azért ott vannak minden társaságban és teljesen ismeretlen lévén előttük a szerénység, a társalgást vezetik. Már most egy fiatal ember, kibén van önérzet és ismeri saját becsét, látja azt, hogy ilyen alakok a hölgyek kedvencei és bizalmasai, viselkedhet-e avval a hölgyvel szemben azzal a figyelemmel, mint a melyet azért érdemelne meg, mert hölgynek született.

Gondolkodjanak csak felette hölgyeim, a kiket bánt a fiatal urak fölényes és bántó viselkedése.

De még hátra van a legfőbb . . . a bizalmasság és a fesztelen jókedv végsőkig való feszítése. Képzeljük csak magunkat egy vidám társaságba, mely vacsora után jött össze valahol. Eleinte letárgyalják a napi eseményeket, majd felkerül a thea és a sandvich és megkezdődik a hölgyek maguk közt való édes nevetése. Valahogy kitudódik, hogy egy kétértelmű szó idézte ezt a jóízű kacagást elő. Nosza a fiatal uraknak sem kell több. Párszor szellemes, de többször annál vadabb szójátékokkal iparkodnak a hölgyeket újból megnevettetni. És ez a hangulat marad uralkodó aztán egész végig. Nem is veszik észre, hogy lobog bennük a veszedelmes kíváncsiság a tiltott dolgok iránt és pardon a kifejezésért, valami bűnözési hajlam él bennük, mintha szeretnék üvegen keresztül nyalogatni a tiltott mézet. Szóval beleesnek a firtelésbe, a mikor elvben mindent megosinálnak, a mit a félvilág csinál, osupán csak nem realizálják az elvet. A tiszteetemes asszonyok és leányok eme kacérkodása a tüzzel, olyan fiatal emberben, ki társaságokban keveset forog, de annál többet az éjjeli életben, lehetetlen, hogy mikor a kettő közt hasonlóságot fedez föl, őt a hölgyekkel szemben megkiváncsító tiszteletre oktasson.

Ne csodálkozzék tehát nagyságos asszonyom, hogy az egerszegi fiatal emberek el vannak kapatva. Próbálnak meg csak a hölgyek, hogy az ifju lovagokat akkor, amikor megérdemlik, erélyes visszavágással, kellő rendre utasítással észre térítsék, nem volna okuk hasonló kifakadásra. De addig, míg egyes hölgyek mindent megengednek, ne is csodálkozzanak rajta, hogy az a fiatal ember más hölgyekből álló társaságban egyszer megfélemedezik magáról és azt hiszi, hogy itt is akármit tehet és mondhat.

Megmondani az igazat annak, aki ugysis tudja — azt mondják — a legnagyobb kegyetlenség. Nahát elhiheti, hogy mindezeket osupán jóindulattól mondtam el.

A lengyel diákok.

*Szamiszló, a pap iskolába ment,
Porosz gránátos a háta megett.
Mídon a néma tanterembe léptek
Ma nem fogadta a papot vig ének.
Minővel őt, a béke férfit
Meg-meg bosszantá gyakran a diák.
Felálltak némán a kis gyermekek . . .
Szemükben égő könyv csillog, remeg.*

*A öt gyermekekből im rövid időn
Gondúzott, csöndes, dacos férfi lón.
A pajkosabbja arcán ott a bánat.
A lengyel nyelvnek két órát hagyának
Istennek szentelt két órát — miért nem
Használták is ki ezen időt egészen?
Heti két óra! — Mily sok — hogy azon
Beszéljenek Istennek szabadon.*

*A nyelven, min Kosciuskó beszéle . . .
Meg nem becsülték — és most vége, vége . . .*

*A gránátos szől gögösen, kevélyen:
— A felséges német császár nevében
Mától német a vallásóra nyelve.
Tiszteletadó ur! Kezdődjék a lecke.*

*Imára kulcsolják a kezeket.
Szamiszló halvány arca megre meg,
Beszélne s nem tud. Torkát valami
Ugy fojtogatja . . . nem tud szólani.
A sok diák meg nézi a papot
A kitől annyi korholást kapott;
Most némán áll s szemében könyv rezeg . . .
A gyermek szíve ezt nem állja meg
Kulcsolt kezökkel elfodók szemük.
Mélyen lehajítják bánatos fejük
S a mint mellőkből végre felszakad
Az elfojtott düh, a vad indulat,
Az Ur szelíd imáját feledik,*

Csupán a vége harsog egyik.
A mint felzudul száz gyermek torokból:
— De Szabadíts meg Uram a gonosztól
Erős nagy hittel esdeklünk Tehozzád,
Mert nincs még veszte Lengyelország!

— Állj! Pártotok! Őrséget! Lásadók!

Fogságban a pap és a tanulók.
Vallatják őket nappal s éjszaka:
— Mondjátok meg, a kezdő ki vala,
S a többi mindet szabadon bocsátom.

Hallgatnak mind.
— Im itt saját irásom
Szabadok leszek, meg is esküvém.
Előlégy egyik.

— Nos megmondom én!
Kérde, hogy fellázított ki vala?
Császár od ő felsége volt maga!
A császár mondá: nincs lengyel imádság!
Hát nincs! Ősrégi templomunk bezárják?
Tessék! Azért él a mi Istenünk
S a mi császár od szavára vérezünk
A véző ajkak élő hittel mondják:
Hogy nincs még veszte Lengyelország.

— Ki vagy te vakmerő?

— Hogy ki vagyok?
Ha történelmeteket forgatod
Ha kutatód sok vereségeket
Családod nevére bizon fölleled.
Apám börtönben halt meg. Büne volt:
Hogy a nagy Istenben hinni tudott
És ajkai haláláig azt vallották:
Hogy nincs még veszte Lengyelország.
És én? én az a megölt nép vagyok,
Mely sírból annyiszor feltámadott.
Én vagyok az égő fajgyűlölet,
A mely átkával örökre követ.
Én hirdetem az Ur ege alatt:
Orvul megölni népet sem szabad!
Én, én kiáltom a süket világba:
Az orgyilkos, ha német is, hát gyáva!
S ha lázadás ez, a bitó fenyeget
Hazámért száz halált elszenvedek...
S kigyulladt szemmel százan is harsogják:
Hogy nincs még veszte Lengyelország.

— Bilincset nékik! Föld alá velők!

Megannyi hősként mennek sorban ők,
Isten szolgálói s apró híveik.
Lassankint minden börtön megtelik:
S kiürülnek a lengyel iskolák.
A tartomány rab s fogoly a diák:
S a helytartó jelenté a felségnek:
— Nincs lengyel ima, nincs már lengyel ének.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A benzin-motorral dolgozó kisiparosok és kisgazdák részére szükséges adómentes benzin mérsékelt eladási árát a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi december hó 1-től 1908. évi május hó 5-ikéig terjedőleg, illetve további intézkedésig métermázsánként 20 (husz) koronában állapította meg.

Sopron, 1907. december hó 9-ikén.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Felhívom a magán fogyasztókat, hogy Zalaegerszeg város fogyasztási adóterületén 1908 évben fogyasztandó bor állami és pótdózára nézve az egyezséget legkésőbbben 1908 január 1-ig a városi fogyasztási adókezeléségnél megköthetik.

Ki nem egyező felek tartoznak készletüket legkésőbbben 1908 január 2-ig a kezeléségnél bejelenteni.

Zalaegerszegen, 1907. december 9-én.

Braunstein, h. polgármester.

Hírek.

Nyugdíjasások. Czukelter Lajos vármegyei főjegyző, amint már megirtuk, nyugalomba vonul, Nyugdíjzáni kérvényét a múlt héten tartott közgyűlés intezte el s a 34 évig lelkiismeretesen dolgozó tisztviselőnek nemcsak teljes fizetését megszavazta nyugdíjként, hanem még — buzgó és lelkiismeretes, mindenkor a vármegye javára irányuló működéséért elismerést szavazott és ezt jegyzőkönyvében megörökítette.

Nagy szó az: 34 évig hivatalban dolgozni. Akták, hivatalos ügyek elintézésével morzsolni le az élet javát. A hivatal megőrli a testet lelket, korán elviszi az ifjúságot és hamar rokkántsá teszi az erős férfiakat.

A vármegyei szolgálat ezelőtt néhány évtizeddel éppen nem volt rózsás. A nobile officium kora már lejárt, de megmaradt belőle a kis fizetés, az előmenetelre való nagyon csekély kilátás mellett. A létfontartás gondjaival küzdve kellett dolgoznia a vármegye azon tisztviselőinek, akiknek a hivatal volt a kenyerük, vagy fel kellett élniök azt, amit apáktól örökölték. Nem volt rendezesített szabadság, nem volt szabályozott hivatalos óra. A lelkiismeret s a folytonosan szaporodó hivatalos teendők szabályozták a tisztviselő életét, amely a maga nagy szürkeségével bizony sokszor rideg volt és kilátástalan. Czukelter Lajos 1873-ban — mint 21 éves ifju — került a vármegyéhez aljegyzőnek. 1879-ben másod, 1896-ban harmad aljegyző s 1906-ban főjegyző lett. Harminégy hosszú esztendeig szolgált az alispáui hivatalban. És az Isten különös kegyelme folytán ép maradt testben, vidám kedélyben és friss lélekben. Pedig soha sem vette igénybe szabadságidejét sem. Néhány napnál tovább nem tudott a hivatalból elmaradni.

A vármegyei tisztikarban ő a legidősebb tisztviselő. Az ifjabb generáció mellette nőtt fel és szeretettel, barátsággal viszonzta azt a kollegiális érzést, amelyet tisztársaival szemben mindig tanusított. Egész életében kötelességének rabszolgája, amelltt vidám jó barát volt s ugy hozzátartozott a vármegye képéhez, hogy szinte szokatlan lesz, ha a közgyűléseken nem látjuk a jegyzői asztalnál s nem halljuk érces hangját, amiint ügyeit előadja, a bizottságok és küldöttségek névsorát felolvassa. Harminégy év óta minden közgyűlésen részt vett. Sokan kidőlték mellőle. Czukelter L. jos egyenes maradt testben, lélekben. Csak elfáradt s nyugalomra vágyik. Az öregkor igazi nyugalma, a kötelesség teljesítés öntuda s a vármegye elismerése jutalmazza meg munkas életét.

Németh Elek városi főjegyző szintén nyugalomba vonul. Zalaegerszeg város főjegyzője 1885-ben lett. Ekkor fejlődött Zalaegerszeg kisközségből rendezett tanácsú várossá. Az átszervezésből mostanig hiven szolgált a várost s kivette a részét minden munkából. A legtöbb teher az ő vállára nehezedett s emelt fővel mondhatja el magáról, hogy szintiszta lelkiismerettel hagyja el a helyét. Jóságos lelkű, arany jellemű ember volt, akinek egyetlen életcélja volt: hivatásának pontos betöltése. Németh Eleket betegségé kényszerítte arra, hogy nyugalomba vonuljon. Kisérje az megérdemelt elismerés s a város polgárságának igaz nagybecsülése és tisztelete.

A zalaegerszegi államépítészeti hivatal új főnöke. A kereskedelmi miniszter a zalaegerszegi államépítészeti hivatal vezetésével Rais Ernő műszaki tanácsost, a miskolci államépítészeti hivatal főnökét bízta meg.

Esküvő. Érszentkirályi Szentkirályi Gyula es. és kir. huszárfőhadnagy december 9-én vezette oltárhoz a budapesti belvárosi plébánia-templomban özvegy nagymádi és várbogyai Bogay Istvánné, született nedecsei Nedeczky leányát, Melaniet. Tanuk voltak a menyasszony részéről: Batthyány József gróf országgyűlési képviselő, a vőlegény részéről Cappy gróf es. és kir. kamarás, ezredes. Mint nyoszolyóleányok szerepeltek: Szentkirályi Ilona, Szüha Elvira, zalabéri Horváth Vilma. Vőfélyek voltak: Bogay Arthur es. és kir. kamarás, főhadnagy, Szentkirályi Béla, Nyáry Sándor gróf es. és kir. huszárfőhadnagy. Jelen voltak az örömanyakon kívül: Dési Zoltán államtitkár, Szentkirályi István és neje, Bogay Stefánia, özv. Horváth Gáborné, szül. Szentkirályi Margit, Sándor Árpád es. és kir. kamarás, huszárcapitány és neje stb. A menyegző után a Hungári-szállóban fényes lakoma volt, amely után a fiatal pár a Riviérára utazott.

Előléptetés. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király Rohonczy István helybeli királyi törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bírónak nevezte ki.

Szabad liceum. A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör szabad liceumi előadásainak sorozatában a múlt vasárnap Kulcsár Gyula főgimnáziumi tanárnak a magyar beszédéről tartott érdekes előadása következett. Ami idegen szavakkal s idegenszerűségekkel megrakott beszédünket állította a hallgatóság elé, sok humorral s az előadás második részében tudományos fejtegetéssel. — Dr. Marik Pálnak mára hirdett előadása közbejött akadályok miatt elmarad.

A Zalaegerszeg — zalalövői vasut ügyében a múlt héten értekezlet volt a városházán, amely azonban határozathozatal nélkül oszlott szét. A vasut engedélyese ugyanis 150 ezer koronát kér a várostól s ezen összeg megszavazása nélkül a vasut kiépítése lehetetlen. A segélyre nézve a vélemények erősen megoszlottak. Többen egyáltalában nem akarják a vasutat segélyezni, mások a segélyezéstől ugyan nem zárkóznának el, de a 150 ezer koronát akkora összegnek tartják, amely Zalaegerszeg város anyagi erejét meghaladja. A kérdés mindenestre nagy megfontolást igényel s arra alkalomadtán még mi is visszatérünk.

Hangverseny. A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör tegnap tartotta ebben az idényelső hangversenyét. Lapunk zártakor a programban folyik. Bővebb tudósítást jövő számunkban hozunk.

Teaestély. A „Zalaegerszegi jótékony nőegylet“ f. hó 7-én, szombaton este sikerült teaestélyt rendezett. A megjelenteknek fehér kötő, szép leánykák zamatos teát s az egyleti tagok által készített finomabbnál finomabb süteményeket szolgáltak fel. Az után táncra perdült az ifjuság s szólt a nóta, folyt a tánc szakadatlanul. A szép számban megjelentek reggeli 1/3 óráig maradtak együtt kedélyes hangulatban. A mulatságnak erkölcsi és szép anyagi sikerén felbuzdulva, elhatározta az egyesület elnöksége, hogy a téli hónapokban havonta fog hasonló teaestélyeket rendezni. A tea felszolgálásnál közreműködő ifju hölgyeknek ez uton fejezi ki hálás köszönetét az elnökség.

Kinevezés. A zalaegerszegi királyi törvényszék elnöke Bence József pénzügyigazgatósági napidíjas szolgát a tapolcai királyi járásbíróshoz hivatalszolgává nevezte ki.

Zalaegerszeg város virilistái. Az 1908. évre érvényes legtöbb adót fizetők névjegyzékét a minap állította össze a városi bizottság. Ezen névjegyzék szerint városunk képviselőtestületének legtöbb adót fizetés révén a jövő 1908. évben a következők lesznek a tagjai: Zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság 9822 K 23 f, Laván Vilmos megyés püspök 6132 K 94 f, Központi takarékpénztár 5125 K 63 f, Gráner Géza iparkamarai kultag 4808 K 58 f, Zalavármegyei tkptár 3125 K 02 f, Legáth Kálmán plébános 2787 K 68 f, Schütz Sándor és fia 1281 K 20 f, Hajik István ügyvéd 1109.98, Páslek Lajos gyógyszerész 1104.16, Dr. Czinder István ügyvéd 1018.50, Dr. Hary István orvos 1013.66, Faragó Béla 1008.61, Thassy Kristóf ügyvéd 997.68, Dr. Kaszter Ödön gyógyszerész 912.20, Tosch Károly 864.90, Löwinstein Jakab és Ignác 857.93, Fischer Pál tkpt. igazgató 824.29, Kaszter Sándor gyógyszerész 787.54, Fürst Sándor kereskedő 786.38, Dr. Obersohn Mór ügyvéd 719.86, Izraelita hitközség 711.24, Grünbaum Ferenc kereskedő 691.72, Boschán Gyula ügyvéd 672.28, özv. Hagymássy Gyuláné 671.50, Skublies Imre közjegyző 666.—, Büchler Jakab kereskedő 662.97, Rosenberg Zsigmond birtokos 660.45, özv. Dr. Isoó Jánosné 657.66, Dr. Szigethy Elemér ügyvéd 634.68, Dr. Hajós Ignác ügyvéd 623.88, Dr. Berger Béla ügyvéd 623.76, Fenyvesi Miksa és Simon kereskedő 594.27, Deutsch Ferenc 588.76, Kovács Ferencné Bilisits Irma téglagyáros 585.34, rendes tagok. Dr. Kele Antal ügyvéd 585.12, Kocsuba Emil 548.—, Weinberger Hermán és fia 530.71, Kummer Gyula 523.84, Dervarics Lajos 518.64, Dr. Zarka Zsimond 505.84 póttagok. A névjegyzék most van közszemlére kitéve, mely ellen esetleg felebbezés adható be a városnál.

Faiskolai jutalom. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő december hó 12-én adta át a magyar földhitelintézet 400 K faiskolai jutalmát s a földmivelésügyi miniszter diszokmányát Ország Kálmán alsólendvai r. kath. tanítónak, az előjáróság, iskolaszék, tantestület és az alsólendvai r. kath. iskola fejlettebb növendékeinek jelenlétében.

Királyi tanfelügyelő örömeinek adott kifejezést, hogy a földhitelintézet 1907 évi huszonegy faiskolai jutalmából hármat zalavármegyei tanítók nyertek el; e háromból kettő pedig az alsólendvai járásban működik. Méltatta a tanító nagy és sokféle nevelői hatását a faiskolában, aztán pedig a főszoigabiró, előjáróság, iskolaszék és növendékek lelkes üdvözlése és a szép példa követésére buzdítása után azon eszményének adott kifejezést, hogy a megjutalmazott tanító, e megható

perc emlékében mindig erkölcsi ösztönzést fog találni, hogy hivatását ezentúl is szeretettel, a község és növényekéi áldására és boldogítására fogja betölteni.

Volper Pál adminisztrátor meleg szavakban köszönte meg a kir. tanfelügyelő szép intelmeit. Egyben az összes érdekeltek halálját is tolmácsolta királyi tanfelügyelő személyes fáradozásáért.

A londoni magyar kiállításra felhívjuk a helybeli iparosok figyelmét. A kik ezen jövő évi kiállításra részt venni óhajtának, forduljanak mielőbb az ipartestülethez, a hol bővebb információt nyerhetnek s a kiállítás prospektusát is betekintheik.

Mulatság. A karácsonyfa egyet téli mulatsága 1908 január 11-én az „Arany Bányá” szálló nagytermében fog megtartani. Az egyet e hó 28-án teaestélyt rendez.

Adományok. A zalaegerszegi Karácsonyfa-egyletnek dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök ur 50 K, Legáth Kálmán apátplébános, Königmayer János (Neszele), özvegy Handler Istvánné (Szentgotthárd) és a Pálosok asztaltársasága 10—10 K-t voltak szivesek küldeni, mely kegyes adományokért halás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége. — István Vilmos szombathelyi megyés püspök a zalaegerszegi jótékony nőegyletnek 200 koronát adományozott. — A zalaegerszegi népkonyhának dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök és br. Solymosy Ödönne 50—50 K, Königmayer János és Handler Istvánné (Szentgotthárd) 10—10 koronát adományoztak, amelyekért halás köszönetet mond dr. Isoó Jánosné a népkonyha vezetője. — A szegény gyermekek felruházására alakult »Chanuka« egyesület javára következő adományok folytak be: Deutsch Herman 12 pár harisnya, Berger Miksa 1 pár harisnya, Reisinger és Eisner cég 12 darab fejkendő, Szántó Henrik 12 pár harisnya, Rechnitzer Samuné 10 db sapkát voltak kegyesek adományozni. — Perselyadományok: Radó Henrik 3:72, Deutsch Herman 4:64, Garai Lipót 40, Singer Miksa 4:40, Pollák Ede 73 f és Rosenberger L. Lajos 1 K, mely kegyes adományokért halás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

Orvosok és a munkásbiztosítás. Az Országos Orvosszövetség zalaegerszegi fiókjá értesítette a zalaegerszegi és nagykanizsai Kerületi Munkásbiztosító pénztárakat, hogy az orvosszövetség tagjai folyó hó 15-étől kezdve, a betegek gyógykezelésén kívül az összes pénztárorvosi, tehát az összes írásbeli teendőket ellátását beszüntetik. Az orvosszövetség ezen határozata folytán a pénztárnak táppénzre jogosult tagjai azon kellemetlen helyzetbe jutnának, hogy munkaképtelenségüket orvosilag igazolni nem tudnák, minek következménye az lenne, hogy a pénztárak nem folyósíthatnák a táppénzsegélyt. Ezen eshetőséget elhárítandó, a zalaegerszegi és nagykanizsai pénztárak vezetői Nagykanizsán értekezletet tartottak. A megállapodásokat a zalaegerszegi pénztár kiküldöttje személyesen fogja a zalavármegyei orvosszövetség elnökének tudomására hozni, hivatkozással azon körülményre, hogy az országos orvosszövetség vasvármegyei fiókjá a szabad orvosválasztást jelenleg kivihetlenné tartja és az állandó orvosok alkalmazása mellett foglalt állást, mely állásponton állnak a zalavármegyei pénztárak is.

Eladják Balatonfüredet. A Balatonpart legregibb fürdőhelyének eladása egész komoly formában ismét szóba került. Évek óta emlegetik már a fürdő eladását. Beszéltek egy angol pénzcsopotról, amely a fürdőt megveszi s abba több milliót ruház be; majd egy nagyobb pénzintézetet emlegettek vevő gyanánt. Most részvénytársasági alapon akarják a kérdést megoldani. A mozgalom élén gróf Esterházy Ferenc, Kéty Károly és Schvarzer Ottó egyetemi tanárok, továbbá Palotay Ferenc veszprémi nagyprépost állnak.

Köszönet. A december 1-én rendezett műkedvelői színelőadásán Böhm Sándor ur a Strobol Magda kisasszony virágcsokrát széjjelbontotta és elárusította. — Ezzel a leleménységgel 13 koronát juttatott az elaggott iparosok alapja javára. Fogadja ezért Böhm Sándor ur és Strobol Magda kisasszony az ipartestület halás köszönetét.

Amerikából visszatérő munkások a balatoni vasutnál. A balatonparti vasut építési vállalkozói — amint bennünket értesítenek — néhány ezer Amerikából visszatérő földmunkást alkalmaz-

nak a vasut építésnél. — A vállalkozók megbizottja Fiumében fogadja fel a hazatérő munkásokat, akik tisztességes bért, ruhát, lakást és ételmezt kapnak.

Értesítés. A zalaegerszegi ipartestület és az iparos ifjúság önképző egylete szokásos farsangi táncmulatságát 1908 évi február hó 2-án tartja az „Arany-Bányá” szálló nagy termében.

Öngyilkosság. Pete József zalaegerszegi illetőségű, 16 éves szolgaleány gyermekkorában árvaságra került. Kis Ferenc zalaegerszegi lakos megajánlta az elárvult gyermeket, magához vette és fölnevelte. Mikor a fiu már erősödni kezdett, munkára fogta és kocsisképp alkalmazta. Pete szorgalmasan elvégezte a dolgát úgy, hogy Kis és családja nagyon meg voltak a legénnyel elégedve. Mult szombaton kötelet vett magához a legény s azzal a kijelentéssel ment el hazulról, hogy fölakasztja magát. A házbeliel nevettek, mert tréfának tartották; azonban mégis utána küldtek egy fiut, nézze meg, mit csinál Pete. Ez kiment Kisnek a Csilla dűlőben levő pajtájához s ott fölakasztotta magát. A fiu lármát csapott, mire öz. Kesseldorfer Mihályné emberei kiszaladtak s a szerencsétlen fiut a kötélről levágták. Gyorsan orvosért küldtek, azonban olyan súlyos sérüléseket szenvedett a fiu, hogy néhány nap múlva meghalt. Tettének oka ismeretlen.

Szülő aláforgatás gézekével. Ha ősapáinknak valaki azt mondta volna, hogy a dedunokaink majd gézekével forgatják a földet és nem verejtékes kézimunkával, bizony ördöngös mesterseggnek képzelték volna. És ime a esoda megtörtént, mert már van olyan gép, amellyel 60—75 cm. mélyen lehet szántani és a földet szűz aláforgatni. Wolff Ernő budapest-kelenföldi bérszántási vállalkozó egyik gézeke készletével feketes kastélyon, a balatonedericsi vasutállomástól 15 perenyire jó idő esetében még f. hó 17-ig a rigolozást gézekével bemutatja. Aki a gép precíz működéséről, megbízható mély szántásáról és arról, hogy mennyi kézierő stb. munkát lehet megtakarítani, meg akar győződni, az el nem mulassza a gépet működésében megtekinteni. A vállalkozó készséggel elfogad gézekével való forgatást most vagy kora tavasszal és gazdasági mélyszántást az 1908 őszi időnyre.

A működő gézeket megtekintették a keszthelyi Gazd. Akadémia hallgatói tanáraik kíséretében és a gézeke működéséről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Egy teljesen jó karban levő fűszer üzlet berendezés, liszt, petroleum és ecet állványokkal és egyéb hozzátartozókkal azonnal eladó. Bővebbet Büchler és Keszler cégnél Zalaegerszegen.

Karácsonyi előtti vasárnapi munkaszünet. Az idei karácsonyi ünnepek tudvalevőleg szerdára és csütörtökre esnek. Mivel a megelőző vasárnap s az ünnep közé két hétköznapi esik, a kereskedelemügyi miniszter nem lát okot a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésére s így folyó évi december 22-ére eső vasárnapon csak egy munkaszünet lesz, mint máskor.

Elvágta a nyakát. Szilágyi Samu alsólendvai lakos is szerencsét akart próbálni és ki akart vándorolni Amerikába. Utját Fiuméig szerencsésen meg is tette, innen azonban visszautasították, mert nem tudott annyi pénzt felmutatni, mint amennyit az amerikai törvények minden bevándorlótól megkövetelnek. Szilágyinak tehát vissza kellett térnie, de nem tudta, hova menjen, mit kezdjen. Vissza Alsólendvára menni nem akart, szegyenletre a dolgot. Társai, a kiknek kétségbejött helyzetét elpanaszolta, vigasztalták, de eredménytelenül. Szilágyi nem tudott helyzetébe belenyugodni s a mint a kaposvári vasúti állomáson leszállt a vonatról, élesre fent borotvával elvágta a torkát. Súlyos sebével beszállították a kórházba.

Karácsonyi kívánságokat némely családban cédulákra szokás jegyezni, melyeknek megfogalmazásában kicsinyek és nagyok, fiatalok és öregek többé-kevésbé egyaránt ügyesek, igénylők avagy szerényeknek bizonyulnak. Ezen cédulák ez idő szerint igen nagy szerepet játszanak, s legyenek bár a feljegyzett óhajok még oly szerények, annyi bizonyos, hogy az apának csak gondot okoznak. Kétség kívül feltehető, hogy a legtöbb cédulán feljegyzett óhajok tárgyakként első helyen szerepel a varrógép. Érthető tehát, hogy a legfőbb figyelem a Singer Co. varrógép

részvénytársaság Vármegyházter 1. szám alatt levő üzletére irányul, hol mint minden karácsonykor, úgy az idén is, a technikailag legteljesebb, rendkívül elegáns és divatos kivitelű s általános közkedveltségnek örvendő Singer-családi varrógépek vannak nagy választékban közszemlére elhelyezve. Hogy a „Singer-gép” mindenhol kitűnő hírnévnek örvend, mindennél jobban bizonyítja ama legujabb tény is, hogy a berlini német hadserege, tengerészeti és gyarmati kiállítás jury-je az e szakmának fentartott kitüntetések legnagyobbikát, az aranyérmét a Singer varrógépeknek ítélte oda. Különösen kitűnik a Singer-gép — tekintet nélkül az árak különbözőségére — tartóssága, munkaképessége, technikai tökéletessége és elegáns külalakja által, főleg pedig arról nevezetes, hogy kézzel eszközölhető esekély változtatással, tehát komplikált átalakítások nélkül egy pillanat alatt himzőgéppé változtatható át, melynek segítségével a legművészesebb himzések és fehérneműkhöz szükséges finom munkák u. m. áttört himzések, byzanci himzőmunkálatok stb. igen könnyen elővarázsolhatók. Megjegyzendő, hogy a Singer gépen még a legnehezebb tömőmunkálatok is a felismerhetlenségig hűen végezhetők oly annyira, hogy ezen siker a kéz és tömőtű által meg sem közelíthető.

Felmentett tolvaj. Gerlisch János 16 éves ifju Neumann Miksa csáktornyai gabonakereskedőnél volt alkalmazva. A fiu átjárógatott Varasdra, ahol egy rossz hírű házban beleeszeretett Slipa Elzába. Az ifju minden áron ki akarta váltani a leányt a büntenyéről. Ehhez azonban 300 K. kellett. Gerlisch azért, hogy a szükséges összeget megszeresse, a főnöke által rábizott pénzzel megszökött. A postára küldték, de nem tért vissza, hanem kifizette Slipa Elza adósságát s azzal együtt Bécsbe szökött. Amikor a pénz elfogyott, a rossz utra tévedett fiu jelentkezett a bíróságnál. Az esküdtszék elé állították, ahol törődelmes vallomást tett s elmondta, hogy örültség szerelmes volt a leányba úgy, hogy valósággal önkivületi állapotban élt. Az esküdtek nem tartották bűnösnek a szerelmes fiut s a bíróság felmentette.

Vásári tolvajok. A vásárosz kereskedők arról panaszkodnak, hogy a vásári szarkák folytonosan szaporodnak s nincs az az élelmes árus, nincs olyan gyakorlott csendő, aki védekezni tudna ellenük vagy rajta csipné ezeket a jómadarokat. A félkékalmárok kiterjedt bűnszövetséget alkotnak. Egész családok élnek ebből a jövedelmező mesterségből s egyes községekben veszedelmesen nagy a számuk. A vásárokból úgy dolgoznak, hogy egy csapat asszony oda-furakodik a sátorokhoz épen akkor, amikor legnagyobb a tolongás. A legjobb kinézésű és legügyesebb kezű öreg néni elkezd válogatni, majd rettenetesen alkudni. Persze egész halom árut rakat maga elé, amelyben addig turkál, míg sikerül egy-egy darabot hátra csusztatni. A kendő, szövet, cipő, mindenféle apró tárgy azután bámulatos gyorsasággal fut kézről-kézre, amíg egy bugyorban vagy szoknya alatt el nem tűnik. Mire a meglóptott kereskedő lármát csap, a cinkos már eltűnt s a meggyanusított asszony rettenetes lármával keresi a becületét. — A notórius vásári tolvajokat már ismeri és nyilvántartja a csendőrség. Ezek már nem mernek operálni. Keresnek tehát maguknak ismeretlen szövetségeseket. Most már Budapesten állott össze a banda, amelynek tagjai a vidéki vásárokat járják, ahol a helyi viszonyokkal ismerős alak kalauzolja őket. Veszprémmegyében egy társaságot elfogtak s kiderült, hogy fele zalamegyei, fele budapesti asszonyokból állott. A lopott holmit a fővárosban szokták értékesíteni, ami ott könnyebben megy, mint a falvakban.

A Balatontól a Dunáig. Tudvalevőleg a kormány esatornák építésére sok milliót akar fordítani. Nagyszabású tervek vannak szőnyegen, amelyek hajózható esatornák létesítésére vonatkoznak. A földművelési miniszteriumban anket is volt s az ez által megállapított programmba a balatoni nagycsatorna tervét is felvették. A Balatonnak a Dunával való összeköttetésére szolgáló 110 kilométer Siócsatornának két méter mélylé s hajózhatóvá tételéhez 5 1/2 millió kor. szükséges. Előirányoztak még ezenkívül 1 millió koronát a balatoni kikötők végleges kiépítésére.

Adófizetés postatakarékpénztár utján. A postatakarékpénztár régi tervét akarja megvalósítani a kormány. Arról van ugyanis szó, hogy

adót a jövőben póstatakarékpénztár útján is lehessen fizetni. Ez az intézkedés igen megkönnyítene és meggyorsítaná az adófizetést, mert most igen sokan azért nem fizetik pontosan az adójukat, mert az adóhivatalok adminisztrációja boszantóan lassu és nehézkes. Ha ez a terv megvalósul, akkor a pénztári készleteket czenul a póstatakarékpénztár fogja gyümölesztetni, melyek egész ügykezelését ujja fogják szervezni. A kormánynak az a terve, hogy az újítást az adóreformmal egy időben lépteti életbe.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívüli erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszünteti. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió feltevé, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K 60 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió átváltoztatásánál a SCOTT-féle márkajelzőt — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Állatkínzás. A humanizmus mai korszakában, amikor a törvény is védi az állatot a kínzás ellen, kétszeresen felháborító látvány, mint kínozzák a levágásra szánt állatokat a vágóhidra való hajtás közben. Mintha sportot üznének abból, hogy vágatott kínozott állatok között kerüljön az állat a vágóhidra, minden elképzelhető módon bánatalmaznak végig a város egyik legnépesebb utcáján. Másutt a közönség maga állja útját annak, hogy a tulterhelt állatot ostar csapásokkal kényszerítsék gyorsabb mozgásra, nálunk elszörnyűködik a publikum, ha látja, hogy valaki állatot kínozz, de felszólalni senki sem akar. A vágóhidra hajtani szokott állatok kínozzása fölött megbotránkozik az utca közönsége, de a hájasároknak senki sem mer szólni. Ez nem is tanácsos, mert pórul járna a felszólaló. De hiszen az 1879. XL. 86 §-a szigorú büntetést szab arra, aki állatot nyilvánosan kínozz. Talán a hatóság ennek mégis útját állja megóvja a közönséget attól a brutális látványtól, amit az állatkínzás szemlélete kelt.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 1-6l	Kor. 1-8
búza		24.—	—
roza		22.—	—
arpa		16.—	—
zab		16.—	—
kukorica		15-20	—

Báli
Musceline
Volle
Marquissette

Selyem

és Henneberg-selyem 60 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
Seidenfabrikt. an Henneberg in Zürich.

NESTLÉ

GYERMEKLISZTJE

csecsemők, lábbadozók, gyomor-bajosok részére.

A legjobb alpesi tejet tartalmazza

Gyermekápolásról NESTLÉ

Bécs I, Biberstrasse 11.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Laptulajdonosok: dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Nyavalyatörés.

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen orvost, ingyen és bérmentve. Kapható a szabad. hattyu gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Fonográfok 10 K-tól feljebb. Varrógépek 70 K-tól feljebb.

Legjobb és legolcsóbb
a Dürkopp varrógép,
melyből nagy választékban és olcsó árért

Vidor Lipót üzletében
Zalaegerszegen, Dr Keresztury-féle házban kapható.

Azonkívül a karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmával leszállított áron csekély havi részletfizetésre, kitűnő Edison fonográfok, gramafonok, fényképező gépek és mindennemű felszerelések

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Nagy raktár

varrógépek, kerékpárok, vadászfegyverek, forgópisztolyok, gramafonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek, villámhárítók, villanycsengő felszerelésekből és alkatrészekből.

Elvállal kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását, beégetését. Mindennemű díszmű lakatosmunkákat, díszkapukat, sírkerítéseket stb.

Nagy javító műhely.

Megrendelések gyorsan és pontosan készíttetnek.

Varrógépek kényelmes részletfizetésre.

Horváth Imre

műlakatos és gépkereskedő

Zalaegerszegen, Rákóczi utca 10. sz. a.

Jó étvágya lesz,

ha Kaiser fodormenta cukorkáit használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál, étvágytalanságnál, gyomor-fájásnál stb. Údító és élénkítő szer.

Egy csomag 20 és 40 f Schmidt Győző cukrászatában és Kaszter Sándor gyógyszerárban Zalaegerszegen.

Jó hírnév

is a fogyasztó közönség helyes izlésére vall, hogy pezsgónk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

Kapható minden elsőrangú füszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben!

Eladó

150 forintért egy kevésbé használt, igen jó karban levő Barlok Columbia **Írógép.** Magánosok és hivatalok használatára is alkalmas. Teljesen felszerelve. — Többféle színben írásra is alkalmazható. Venni szándékozók forduljanak **KABDEBŐ ISTVÁN** ny. körjegyzőhöz Csupak. (Zalamegye.)

TÖRLEY

TALISMAN

Szőlőoltványok

miniszterileg előirt minőségben. 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon. **fajtisztán, meszes talajra is.**

Gyökere: vessző Portalis, Solonis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. és 2 kapható:

Vállalati szőlőtelepnel

Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419.000 oltvány, 25.000 gyökere. Árlap ingyen.

AZ INTÉZŐSÉG.

**Legnagyobb nyere-
remény esetleg
600.000 márka.** **Szerencse
értésítés.** **A nyere-
reményekért az ál-
lam szavatol.**

Meghívó a Hamburg város szavatossága alatt álló nagy pénzsorsjátékban való részvételre, amelyben

9 millió 248.485 márkát feltétlenül kisorsolnak.

Ezen előnyös pénz-sorsjáték főnyereményei a következők: A lehető legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 600.000 márka.

1 jut. a 300.000 Mk.	1 ny. a 40.000 Mk.
1 » » 200.000 »	1 » » 30.000 »
1 » » 60.000 »	7 » » 20.000 »
1 » » 50.000 »	1 » » 15.000 »
1 » » 45.000 »	11 » » 10.000 »
1 » » 40.000 »	46 » » 5000 »
1 » » 30.000 »	103 » » 3000 »
1 jut. a 100.000 »	163 » » 2000 »
1 » » 60.000 »	539 » » 1000 »
1 » » 50.000 »	693 » » 300 »
	181 » » 200 »

Ezen sorsjátéknak, amely 7 osztályból áll, 94.000 sorsjegye van 48.405 nyereménnyel és 8 jutalommal, úgy hogy majdnem minden második sorsjegynek nyernie kell.

Az első osztály lehető legnagyobb nyereménye legszerencsésebb esetben 30.000 M, amely a második osztályban 55.000, a harmadikban 60.000, a negyedikben 65.000, az ötödikben 70.000, a hatodikban 80.000 és a 7-ikben 600.000 márkára emelkedik.

Az első osztályra, amelynek húzása hivatalosan van kitűzve:

egy egész eredeti sorsjegy 6 Mk. vagy 7 K.
egy fél eredeti sorsjegy 3 Mk. vagy 3-50 K.
egy negyed eredeti sorsjegy 1 Mk. 50 pf.
vagy 1-75 K.

A következő osztályok betétei, valamint a nyereményjegyzés a hivatalos állami címerrel ellátott sorsolási tervezetben láthatók, amelyet kívánatra bárkinek díjtalanul megküldök.

Minden résztvevő külön megkeresés nélkül is azonnal a húzás után megkapja a hivatalos sorsolási jegyzékét.

A nyeremények kifizetését és szétküldését

egyenesen az érdekeltek címére én eszközlöm, azonnal és a legszigorubb titoktartás mellett.

➔ Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétel mellett kérek.

➔ Tessék ajánlatokkal a közelgő húzás miatt azonnal, de legkésőbb

f. évi december 19-ig

bizalommal

Hekscher Sámuel senr.

hamburgi bankházához fordulni.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenné teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki s sok ezer férfit a szegény és becsatlenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatallembert a jó utra és

sze rencséhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingyenpróbákat a valódi Coza-porból bérmentesen küld levélbéli felszólításra az alanti cég.

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London E76 (Anglia).
Levelek 25, levelező lapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Bank-részvénytársaság

tőzsdén jegyzett papírokra az árfo-
lyam teljes értéke erejéig kulánsan
nyújt előleget.

Ajánlatok »Lombard 1896« jelige
alatt Haasenstein & Vogler-
hez Budapest küldendőek.

Elvem: csakis jó árut tartani!

Ha fáj a lába,

akkor csakis amerikai cipőt hord-
jon, amelyet legnagyobb választék-
ban és a legelfogadhatóbb árban
lehet beszerezni

özv. Breszler Mórné

cipőüzletében Zalaegerszegen, Fő-
utca, Horváth Miklós-féle házban,
ahol nagy raktár van amerikai és
magyar gyártmányu férfi, női
és gyermek cipőkben és
egyéb divatcikkekben.

Szolid árak!

Hirdetmény.

Eladásra kerül nagy mennyiség-
ben elsőosztályu sima és gyökeres
ripária portalis, vitis solonis és
rupestris monticola **alany**
vessző. Továbbá ily alanyokon
készült első osztályu gyökeres fás
oltvány a legkitünőbb csemege és
borfajokban; ugyszintén sima és
gyökeres hazai szőlő vessző.

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony szentgyörgyhelyi szőlőoltvány telep.
Tapolca, Zalamegye.

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

Kezesség mellett tiszta borból párolt.

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló telepe

FIUME.

Kapható gyógyszerárakban és
minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

SATTLER JÓZSEF Nagykiszán.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

u. m.: kabátok, szőrmeárak,

kész női fehérműek, köté-

nyek, kendők

— — — — —
dus választékban kaphatók

Schütz Sándor és Fia

divatáruházában

Zalaegerszegen.

Uri ingek és nyakkendők mélyen leszállított árban.

Alkalmi ajándékok

a közelgő ünnepekre

remek selyem sálók, selyem

— bluzok, női fehérműek —

Szőlő-
oltványokat
szállít, faj-
tisztaságért
jótállva, leg-
dusabb vá-

lasztékban a már évek óta elsőnek és leg-
megbízhatóbbnak ismert:

küküllömenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 111. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben található az ország minden részé-
ből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltét-
len megbízhatóságáról.

Árverési hirdetemény.

A zalaegerszegi Chevrakadisa a Zalaeger-
szegen a Petőfi utcában, a villamosteleppel
szemben tulajdonát képező és házhelyekül
használható telkéből **100 négyszögölnyi**
területet 1907. évi dec. hó 29-ének dél-
előtti 11 órakor az izr. hitközség iro-
dában tartandó árverés útján szándékozik
szabad kézből örök áron eladni.

Felhivatnak ezennel tehát azon venni
szándékozők, kik e 100 négyszögölnyi
házhelyért 2000 koronán felüli vételért
hajlandók megadni, hogy vagy zárt írás-
beli ajánlataikat az izr. hitközségi irodában
fenti határidőig benyujtsák, vagy az árverésre
kitűzött időben ajánlataikat szóbelileg meg-
tenni sziveskedjenek.

Ajánlattevők tartoznak bánatpénz fejé-
ben az ajánlati összeg 10%-át készpénz-
ben a Chevrá pénztárába lefizetni, ell-
esetben ajánlataik figyelembe nem vétet-
nek. A vételár fele a szerződés megkötése
és jóváhagyása után azonnal, másik fele
5%-os kamattal legkésőbb egy éven
belül fizethető. Ezen ügyben részletes fel-
világosítások a hitk. irodában és alulirott-
nál nyerhetők.

Zalaegerszeg, 1907. december 3.

ROSENBERG ZSIGMOND

a Chevrakadisa elnöke.

Szőlővessző eladás.

Riparia portalis sima

I. osztályu ezre 20 K 40 f,

II. „ „ 10 K 20 f

a gálafeji telepen átvéve.

Skublics Károly

földbirtokos Besenyő.

Karácsonyi vásár!

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, mielőtt szükségletét akár szemé-
lyes választás, akár vidékről való rendelés révén fedezi, saját érdekében győ-
ződjön meg üzletemben felhalmozott szebbnél szebb dolgok **bámulatos**
olcsó árairól.

Azon kedvező körülmény, hogy cikkeim legnagyobb részét közvetlenül
szerzem be, képesít **bármivel a versenyt** eredményesen felvenni.

Különösen felhívom b. figyelmüket nagy választéku **játék és baba**
raktáramra, mely cikkeken minden **versenyen** felül állok. — **Felnőtteknek**
való ajándéktárgyak sok száz változatban. — **Téli gypaju áru** mindenféle
kivitelben kapható. — Kitűnő temesvári **bőrkeztlyü.** — Mindenféle **gyermek-**
és női cipő legnagyobb választékban.

Lámpa és üvegáru!

Ruha díszek!

DEUTSCH HERMAN

központi áruháza Zalaegerszegen.

Életnagyságu fényképet minden vásárlásnál **3 korona 60 fillérért**
legszebb kivitelben készíttetek.

Hirdetemény.

Alulirott, mint **vb. Pongrácz Lajos tapolczai bej. cég csődtömeggond-
noka** ezennel közhírré teszem, miszerint fenti cég csődtömegéhez tartozó és a
csődleltárba 1—133., 168—260 és 264—904. t. sz. alatt felvett 9434 korona
31 fillér becsértékü üveg, porcellán, kép, tükör, lámpaárú és üzleti felszere-
lések a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlat és a zárt ajánlatok
felbontását közvetlenül követő esetleg szóbeli árverés útján egy tömegben a
következő feltételek mellett fognak eladni.

1. Ajánlattevők tartoznak zárt ajánlataikat, melyekhez bánatpénzképen
a becsérték 10%-a, vagyis 943 korona 43 fillér készpénzben vagy óvadékképes
értékpapirokban melléklendő, legkésőbb **1908. évi január hó 8. napjának déli**
12 órájáig dr Szigethy Elemér ügyvéd csődválasztmányi elnöknel Zalaegersze-
gen benyújtani.

2. A zárt ajánlatok ugyanott ugyanaz nap délután 2 órakor fognak
felbontatni és amennyiben a zárt ajánlati verseny eredménnyel nem járna,
ugyanakkor szóbeli árverés fog megtartatni.

3. Vevő vételi ajánlatának elfogadása tárgyában a csődválasztmány
határoz, mely fenntartja magának azon jogot, hogy a legtöbbet ígérőnek aján-
latát is visszautasíthatja és a csődvagyont egyéb módon értékesíti.

4. A vételi illeték a vevőt terheli. Őt terheli az ajánlata elfogadásának
időpontjától minden kár és veszély is.

5. Vevő tartozik a megvett tömeg vételárának ajánlatát elfogadása után
azonnal egy összegben a csődtömeggondnok kezeihez lefizetni és az általa meg-
vett árukat pedig 1908 évi január hó 20-ig elszállítani.

6. A csődválasztmány és a tömeggondnok az eladandó áruknak sem
minőségeért, sem mennyiségeért, sem pedig a leltár helyességeért szavatosságot
nem vállal és vevő azokat a helyszínén a tényleges állapotnak megfelelően
köteles átvenni.

7. A vevő amennyiben az itt felsorolt feltételek bármelyikének eleget
nem tenne, a letett bánatpént elveszti, fenmaradván a csődtömegnek joga az
ezt meghaladó kárának megtérítését is követelni.

Csődleltár alulirott tömeggondnok irodájában a hivatalos órák alatt, az
áruk pedig előzetes jelantkezés után Tapolczán naponta megtekinthetők.

Esetleges kérdésekre a tömeggondnok levél útján is ad felvilágosítást.

Tapolcza, 1907. december 3.

Dr Berger Sándor

ügyvéd, csődtömeggondnok.

Sirolin

Erőteljes az érvényes és a tevényt, megzár-
tati a köhögést, váltakozó, éjszakai

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
kőhögés, skrofulozis, influenza**

elica számtalan tanár és orvos által naponta ajánlat

Mindig észlelve a tüneteket is kiadnak, kérjen mindenképp
„Roche” orvosi orvostudományait.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svejc)

„Roche”

Erőteljes orvosi tudomány a gyógyszer-
tudomány. — Az érvényes 4.-es koron.

Új fűszer- és csemege-üzlet
az „Elefánt”-hoz
ZALAEGERSZEGEN.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy helyben, **Deutsch Ferenc ur házában**, Schütz áruházal szemben, egy a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer-, csemege- és liszt-kereskedést nyitottunk és azt **Latzer Béla** név alatt fogjuk vezetni.

Főtörekvésünk oda irányul, hogy a tisztelt fogyasztó közönséget jó, hamisítatlan áruval és pontos kiszolgálásunkkal a legjobban kielégítsük.

Szíves pártfogást kérve,
tisztelettel

LATZER BÉLA. LATZER PÁL.

Karácsonyfák

50 fillértől felfelé kaphatók

Faragó Béla

csász. és kir. udvari szállítónál
Zalaeegerszegen.

Eladó ház.

A Körmendi-utca 50. sz. **ház**, nagy udvarral, kerttel és külső telekkel, szabad kézből eladó.

Bővebbet a háztulajdonos.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy irodahelyiséget a nagy tőzsde mellett levő Weisz Ede-féle házba helyeztem át és ott **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

A francia módszer szerint
(üvegerjedés által) előállított

„Animo” pezsgő

elismert szaktekintélyek szerint egyenrangú a legjobb francia pezsgővel

Raktár:

D. Horváth Antal
drogueriája
Zalaeegerszegen.

Muraközi pezsgőgyár

Csáktornya.

JAJ! **Köhögés, rekedtség** és elnyálkásadás ellen gyors és biztos hatásuk **EGGER mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. **Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fill.** Pó- és szétküldési raktár: „NÁDOR” gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. **ÉLJEN!** Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Zalaeegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszler Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszer-táraiban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

RADÓ HENRIK

női divatáru kereskedése Zalaeegerszegen.

Diszek, selymek, bársonyok, esőernyők, keztük, derék-fűzők, alsószoknyák, bluzok, női és férfiharisnyák, uri és női disznyakkendők, gallérok, zsebkendők, fátjolok, csipkék, himzések.

szőrmeárunk,

menyasszonyi fátjolok, koszoruk és virágok, pécsi **HAMERLI-keztük** igen nagy választékban. Brammer Ödön budapesti cég nagy mintagyűjteménye nálam megtekinthető.

Jelszavam: Kevés haszon, nagy forgalom!

Jelszavam: Kevés haszon, nagy forgalom!

Eredeti
SINGER varrógépek
a legalkalmasabb
karácsonyi ajándékok.

Vétnek
az összes
főnkjainkban,

meiyek ezen
cégjeggyei
vannak ellátva.

SINGER Co
varrógép részvénytársaság
zalaegerszeg, Vármegyeház-tér 1. sz.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy **Zalaegerszegen, Kazinczy-téren** az »Arany Bárány« szálloda mellett (Horvath Miklós-féle ház) a legmodernebb angol és francia szabás szerint

férfiszabó üzletet

nyitottam. Készítek mindennemű papi, polgári és katonai, ugyszintén mindennemű sport és lovaglő ruhákat.

Szakmámban teljesen képzett vagyok, sok évi tapasztalataimat Budapesten, Bécsben és Berlinben szereztem, legutóbb pedig a **drezdai szabászati akademiát** sikerrel végeztem, hol diszoklevéllel lettem kintüntetve.

Raktáron tartok dus választéku hazai és angol szöveteket, amit a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsátva, kérem szives pártfogását és maradok

kiváló tisztelettel
Schneider Antal
férfiszabó.

Kivánatra házhoz megyek.

Idős és ifju embereknek

ajánlatos dr Müllernek több bővített kiadásban megjelent, a **megzavart ideg** és nemi rendszerről, valamint ennek radikális gyógy módjáról írt művét okulásul elolvasni. 1 K 20 fillérnek bélyegjegyekben való beküldése ellen borítékban megküldi:

Curt Röber, Braunschweig.

Minden vevő,
aki 10 korona értékű bevásárlást eszközöl

MARTON MÁRKUSZ

(WEINBERGER H. ÉS FIA UTÓDA)

▲ ▲ URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN, ▲ ▲
egy életnagyságu képet kap ajándékba.

Ugyanott az idény előre haladottsága miatt női- és gyermekkabátok, boák, szövetek stb. áruk leszállított árban árusítatnak el.

ZALAEGRSZEZEN, a megyeházzal szemben, dr. Obersohn ház.

Kalap vásár!

Felkérem a n. é. közönséget a közelgő karácsonyi ünnep alkalmával óriási

kalap, ing, nyakkendő

és több különféle uri divat cikkeim megtekintésére.

Meglepő olcsó árak!

Hazafias tisztelettel

Kalap Király

Zalaegerszegen,
a pénzügyi palota mellett.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egylet igazgatósága részéről közzététtik, hogy az egyesületi alapszabályok 5-ik §-a értelmében **három évi** időtartamra megalakulandó

harmincharmadik üzletcsoport

az 1908-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási íveket ezen üzletcsoportra már megnyitottuk és a belépni kívánók intézetünk irodai helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznu és támogatásra méltó voltára, — amit 36 éves sikeres működése legfényesebben igazol, — tisztelettel felhívni bátorkodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a **folyó év végén lejáráó 30-ik üzletcsoport betetei 1908 évi január hó 2-án d. e. 9—12 óráig és d. u. 2—4 óráig és január 9-én délután 2—5 óráig** az egyesület irodai helyiségében kifizettetnek.

Kelt Zalaegerszegen, 1907 évi december hóban.

AZ IGAZGATÓSÁG.